Draft

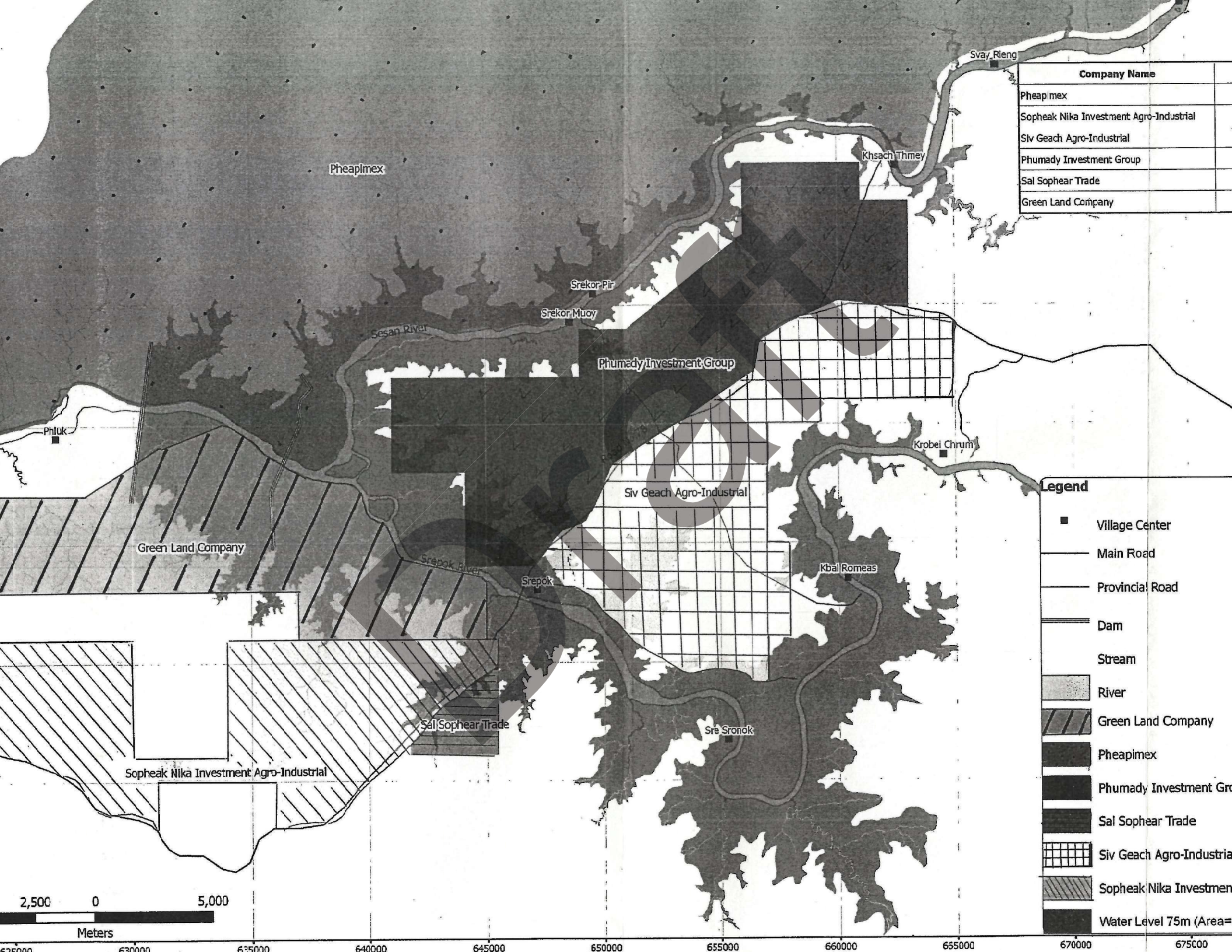

Company Name
Pheapimex
Sopheak Nika Investment Agro-Industrial
Siv Geach Agro-Industrial
Phumady Investment Group
Sal Sophear Trade
Green Land Company

ស្ថានភាពនៃចំនួនសត្វព្រៃនៅបែកខាងឆ្លៀសាន និង ខាងកើតនៃប្រទេសសកម្ពុជា មានការគំរាមកំហែងដ៏ធំធេង និងលឿនបំផុត (*Biodiversity vision for the Lower Mekong Dry Forest Ecoregion, WWF Greater Mekong, Cambodia Program, 2006*)។ ការរកឃើញពីការស្ទង់មតិបង្ហាញភស្តុតាងថា ការបរបាញ់ប្រភេទសត្វតូចៗ សំរាប់បរិភោគក្នុងតំបន់នៅតែមានចំនួន ច្រើននៅក្នុងភូមិនៃតំបន់ដែលចុះអង្កេត សូមមើលរូបភាពទី ១៥។ សាច់ស្រស់ ក្រៀម និង ជលិតជលសត្វព្រៃ ដទៃទៀត អាចរកបាននៅតាមទីផ្សារ និង ភោជនីយដ្ឋាននៅក្នុងទីរួម ខេត្តស្ទឹងត្រែង (*CEPA,per.com, 2008*)។

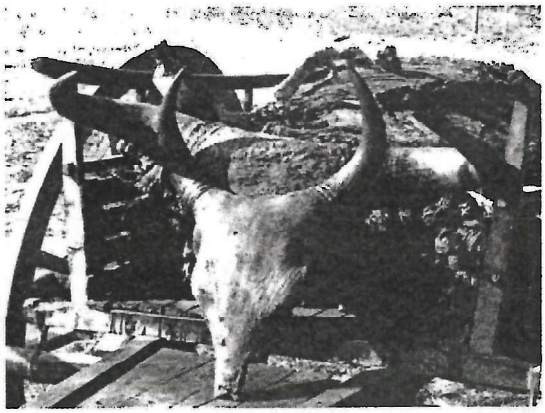

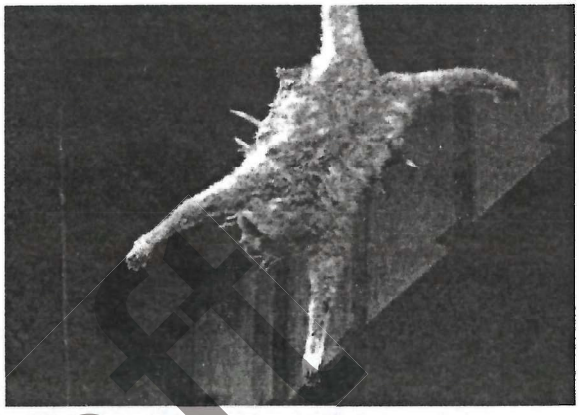

រូបភាពទី ១៥: ការបរបាញ់សត្វព្រៃនៅបែកឆ្លៀសាននៃប្រទេសកម្ពុជា

Draft

៤.២.៤ ព្រៃឈើ

នៅទីកដីនៃស្រុកសេសាន សំបូរទៅដោយព្រៃដែលគ្របដណ្ដប់ ៩៥ % នៃផ្ទៃដីស្រុកទាំងមូល។ ប្រភេទព្រៃរួមមានព្រៃស្ងួតរដូវប្រាំង ព្រៃពាក់កណ្ដាលស្រោង និងព្រៃស្រោង។ រូបភាពទី ២០ បង្ហាញពីប្រភេទព្រៃនៅក្នុងតំបន់គំរោង។ រូបថតពីលើអាកាសគ្រប់សន្ធឹកទាំងអស់អាចរកបាននៅក្នុងឯកសារអេឡិចត្រូនិចនៃរបាយការណ៍នេះ។

ក្រុមសិក្សា EIA បានធ្វើការវាស់ស្ទង់/រាប់ព្រៃ នៅក្នុងពេលសិក្សាចាប់ពីខែកុម្ភៈ ដល់មេសា ២០០៨។ សំណាកព្រៃសរុបមាន ១៨ សំណាកត្រូវបានជ្រើសរើសនៅក្នុងតំបន់អាងស្តុក និង តំបន់តាំងទីលំនៅជាមួយនឹងផ្ទៃដីសរុប ៣៣.០០០ ម^{២} ។ ទំហំសំណាកពីរប្រភេទ:

- ប្រភេទទី ១ សំរាប់ FS-១ ទៅ FS-៨, ទំហំសំណាក ២០ម x ៥០ម =១០០០ម^{២}
- ប្រភេទទី ២ សំរាប់ FS-៩ ទៅ FS-១៨, ទំហំសំណាក ៥០ម x ៥០ម =២៥០០ម^{២}

ទីតាំងភូមិសាស្ត្ររបស់ចំនុចសំណាកនិមួយៗ មានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងខាងក្រោម និង រូបភាពទី ២១ (ផែនទីសំណាកអង្កេតព្រៃ)។

សំណាក #	ចំនុច GPS		សំណាក #	ចំនុចGPS	
	X	Y		X	Y
SF-1	646301	1502222	SF-10	669191	1516746
SF-2	646291	1502032	SF-11	663065	1510993
SF-3	646860	1503362	SF-12	662762	1511545
SF-4	662708	1513244	SF-13	644744	1504573
SF-5	662677	1512067	SF-14	644770	1504836
SF-6	628131	1499296	SF-15	655717	1501468
SF-7	628269	1498801	SF-16	655661	1501238
SF-8	627775	1499266	SF-17	646827	1491441
SF-9	669182	1516433	SF-18	646971	1491327

ទំរង់បែបបទសំរាប់ការអង្កេតព្រៃឈើនៅក្នុងតំបន់គំរោងមានបង្ហាញដូចខាងក្រោម ហើយលទ្ធផលនៃការរាប់ព្រៃមានភ្ជាប់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ៣។

Sample No.:.....

ឈ្មោះគំរោង: *សិក្សាលទ្ធភាពគំរោងវារីអគ្គិសនីសេសានក្រោមទី២ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា*

Project Name: ***Feasibility Study for Lower SESAN 2 Hydropower Project***

ការសិក្សាអំពីព្រៃឈើ Forest study

ប្រភេទព្រៃឈើ Type of Forest:.....

GPS: X:..... ទំហំផ្ទៃដីដែលសិក្សា Sample size: .....m x.....m = ...m^2

Y:..... រូបថត Photo:.....កាលបរិច្ឆេទ Date :.....

ល.រ No.	ឈ្មោះឈើ Name of tree	មុខកាត់ឈើ Diameter								សរុប Total
		50-100 mm	200 mm	300 mm	400 mm	500 mm	600 mm	700 mm	.....	
	សរុប Total :									

Draft

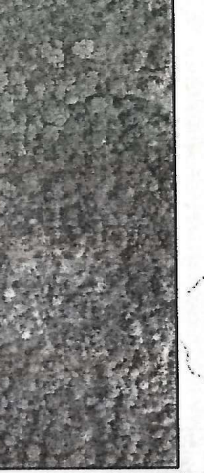

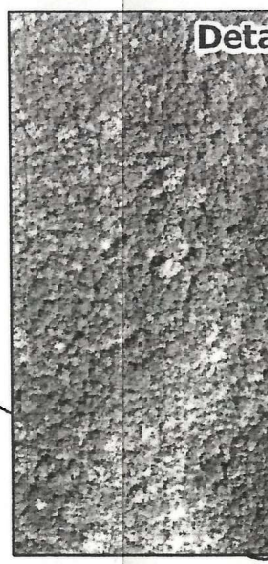

Draft

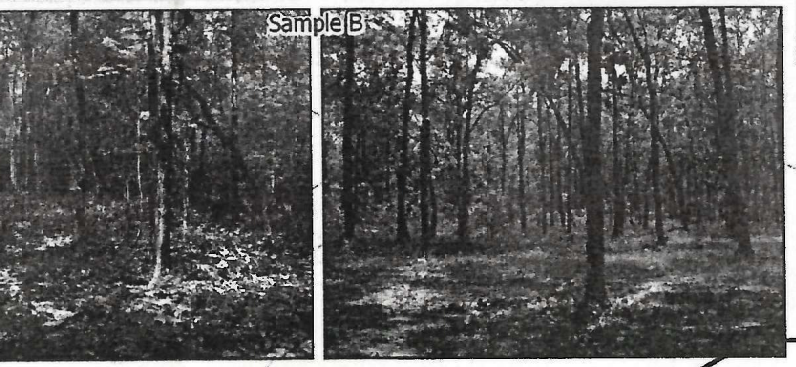

Sample B

Forest Sampling Points

Main Road

Secondary Road

Stream

Water Level 75m

River

A

B

C

D

E

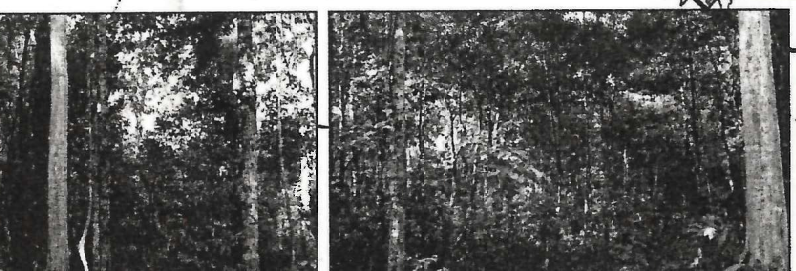

Sample C

Draft

រូបភាពទី ២២ បង្ហាញពីដង់ស៊ីតេភាយ១នៃដើមឈើពេញវ័យ (បរិមាត្ររង្វង់ដែលវាស់គឺធំជាង ៤០ សម ឬ Diameter at Breast Height (DBH) ធំជាង ១២.៧ សម) ដែលមាននៅក្នុងព្រៃស្ងួតរដូវប្រាំង។ យោងតាមការអង្កេតនៅទីវាលកាលពីខែមេសា ឆ្នាំ ២០០៨ នៅក្នុងដង់ស៊ីតេឈើនេះ បានផ្តល់កន្លែងទំនេរច្រើន និង ដីខាងក្រោមគ្របដណ្តប់ ដោយឫស្សីខ្ចី១ និង រុក្ខជាតិតូច១ផ្សេង១សំរាប់ចំណីសត្ត ហើយវាក៏សមស្របសំរាប់ពួកមំសាសីសត្ត ដើម្បីប្រមាញ់ចំណីរបស់វាផងដែរ។ វាក៏បានផ្តល់ការរស់នៅសមស្របសំរាប់សត្ត ដើម្បីភ្ជៀសខ្លួន និងសំរាប់ជាជំរករបស់វាផងដែរ។

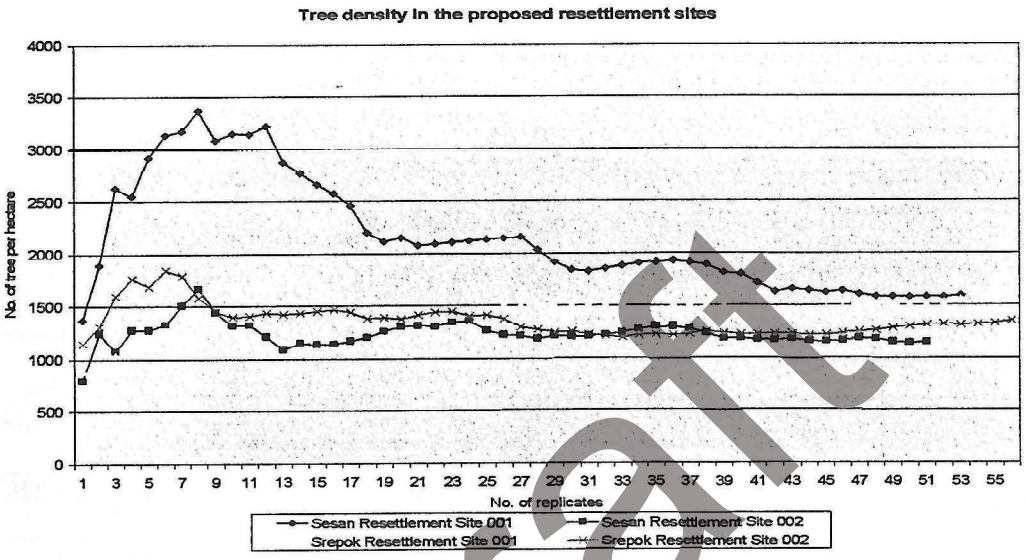

រូបភាពទី ២២: ដង់ស៊ីតេដើមឈើនៅក្នុងព្រៃស្ងួតរដូវប្រាំង (deciduous dipterocarp)

៤.២.៤.១ ប្រភេទព្រៃសំខាន់ៗ

ជាទូទៅប្រភេទព្រៃសំខាន់ៗនៅបែកណ្ឌសាន និង បែកខាងកើតនៃប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាព្រៃស្ងួតរដូវប្រាំង (DDF) ក៏ប៉ុន្តែរួមបញ្ចូលទាំងប្រភេទជំរកដទៃទៀតដូចជា ព្រៃស្ងួតរដូវប្រាំងចំរុះ (MDF) និង ព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង (SEF) និង ព្រៃស្រោង (EF) ផងដែរ។ ប្រភេទរុក្ខជាតិដែលមាននៅក្នុងព្រៃប្រភេទនេះ មិនសូវមាននានាភាពដូចនៅក្នុងព្រៃប្រភេទដទៃទៀតទេ ឧទាហរណ៍ ព្រៃស្រោងចំរុះ និង ព្រៃស្រោង។ ប៉ុន្តែព្រៃប្រភេទនេះទ្រទ្រង់នូវប្រភេទសត្វព្រៃធំ១ និង ចំណីរបស់វាពីព្រោះវាគ្របដណ្តប់នូវទំហំដ៏ធំមួយ នៅបែកណ្ឌសាន និង បែកខាងកើតនៃប្រទេស ដែលមានដង់ស៊ីតេប្រជាជនទាប។

មានឈើ ១១១ប្រភេទ ត្រូវបានកំណត់ដោយការសិក្សាព្រៃឈើទៅលើ ១៨ សំណាក នៅក្នុងតំបន់គំរោង ដែលក្នុងនោះឃើញមានឈើប្រណិត ៣ប្រភេទ (ធ្នង់ ច្រេស និង ឈើខ្មៅ) ឈើលេខ១ ចំនួន ៩ប្រភេទ ឈើលេខ២ ចំនួន ៧ប្រភេទ ឈើលេខ៣ ចំនួន ៧ប្រភេទ និង ឈើពុំមានចំណាត់ថាក់ ចំនួន ៨៥ប្រភេទ ។ ឈ្មោះប្រភេទដើមឈើទាំងអស់មានពិពណ៌នានៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី២។ យោងលទ្ធផលរាប់ឈើបង្ហាញថា ពួជឈើមានវត្តមានច្រើនដែលប្រទះឃើញ នៅក្នុងតំបន់គំរោងមានចំនួន ១៣ប្រភេទ ដូចមានរាយឈ្មោះ នៅក្នុងតារាងទី ២៦។

តារាងទី ២៦: ពូជឈើឃើញមានជាទូទៅនៅក្នុងតំបន់គំរោង

ល.រ	ឈ្មោះក្នុងស្រុក	ឈ្មោះជាភាសាអង់គ្លេស	ឈ្មោះគ្រួសារ	ឈ្មោះពូជ
១	ពពេល	Chan Plu, Merawan	DIPTERACAPRACEAE	HOPEA RECOPEI/ SHOPREA
២	ពង្រ		SAPINDACEAE	SCHLEICHER OLEOSA
៣	ចំបក់		IRVINGIACEAE	IRVINGIA MALAYANA
៤	ចង្អ		MIMOSACEAE	XYLIA DOLABRIFORMIS
៥	ល្ងៀង		HYPERICACEAE	CARTOXYLON ORUNIFOLIUM
៦	ផ្ទៃផ្ទ			
៧	ស្រែងពយ		CAESALPINIACEAE	BAUHINIA BASSACENSIS
៨	ធ្នង		GUTTIFERES	CALLOPHYLLUM SP
៩	ធ្នង់	PADAUK	PAPILIONACEAE	PTEROCARPUS PEDATUS
១០	រកា		BOMBACACEAE	BOMBAX SP
១១	ស្រទ្បៀ		LYTHRACEAE	LAGERSTROEMIA SPP
១២	ស្លាក្របី		MYRISTICACEAE	KNEMA CORTICOSA
១៣	សង្ក		COMBRITACEAE	COMBRITUM QUARANGULARE

លទ្ធផលនៃការរាប់ព្រៃនៅកំឡុងពេលសិក្សា EIA (កុម្ភៈ-ឧសភា ២០០៨) មានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងទី ២៧) ។

តារាងទី ២៧: ព្រៃដែលបានរាប់នៅក្នុងតំបន់គំរោង

ព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង										
លេខ	ផ្ទៃក្រឡា	ចំនួនដើមឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតខុសៗគ្នា								សរុប
សំណាក	២ ម	៥០-១០០ មម	២០០ មម	៣០០ មម	៤០០ មម	៥០០ មម	៦០០ មម	៧០០ មម	.....	
FS-៣	១000	១	៧	១៩	៧	0				៣៤
FS-៤	១000	២៩	១២	៩	៩	៣	២			៦៤
FS-១១	២៥00	១៣	១២	១៣	១0	១				៤៩
FS-១២	២៥00	១២	១៥	១៧	១១	៧	១			៦៣
FS-១៣	២៥00	៦៣	៤២	១៩	១៣	២	២			១៤១
FS-១៤	២៥00	២១	១១	២៦	១៩	៨	២	១		៨៨
សរុប	១២000	១៣៩	៩៩	១0៣	៦៩	២១	៧	១		៤៣៩

Draft

	១០០០០	១១៦	៨៣	៨៦	៥៨	១៨	៦	១		៣៦៦

ព្រៃស្រោង

ចំនួនសំណាក	ផ្ទៃក្រឡា	ចំនួនដើមឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតខុសៗគ្នា								សរុប
	២ ម	៥០-១០០ មម	២០០ មម	៣០០ មម	៤០០ មម	៥០០ មម	៦០០ មម	៧០០ មម	....	
FS-៩	២៥០០	១៦	១៥	១៨	២១	១៥	៦	៦		៩៧
FS-១០	២៥០០	២៣	២៤	២១	១៣	៤	២			៨៧
សរុប	៥០០០	៣៩	៣៩	៣៩	៣៤	១៩	៨	៦		១៨៤
	១០០០០	៧៨	៧៨	៧៨	៦៨	៣៨	១៦	១២		៣៦៨

ព្រៃស្ងួតរដូវប្រាំង (Deciduous Forest)

ចំនួនសំណាក	ផ្ទៃក្រឡា	ចំនួនដើមឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតខុសៗគ្នា								សរុប
	២ ម	៥០-១០០ មម	២០០ មម	៣០០ មម	៤០០ មម	៥០០ មម	៦០០ មម	៧០០ មម	....	
FS-៧	១០០០	១២	១០	៧	៤					៣៣
FS-៥	១០០០	៥១	៩	៣		១				៦៤
FS-៦	១០០០	១៧	១១	៨	៨	២				៤៦
សរុប	៣០០០	៨0	៣0	១៨	១២	២	១			១៤៣
	១០០០០	២៦៧	១00	៦0	៤0	៧	៣			៤៧៧

Woodland Forest

ចំនួនសំណាក	ផ្ទៃក្រឡា	ចំនួនដើមឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតខុសៗគ្នា								សរុប
	២ ម	៥0-១00 មម	២00 មម	៣00 មម	៤00 មម	៥00 មម	៦00 មម	៧00 មម	.....	
FS-១៥	២៥00	២៧	១៩	១៨	៨	៥	៤	៥		៨៦
FS-១៦	២៥00	២៩	២៦	២៦	១៨	៥	0	២		១0៦
សរុប	៥000	៥៦	៤៥	៤៤	២៦	១0	៤	៧		១៩២
	១0000	១១២	៩0	៨៨	៥២	២0	៨	១៤		៣៨៤

Woodland Deciduous

ចំនួនសំណាក	ផ្ទៃក្រឡា	ចំនួនដើមឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតខុសៗគ្នា								សរុប
	២ ម	៥0-១00 មម	២00 មម	៣00 មម	៤00 មម	៥00 មម	៦00 មម	៧00 មម	.....	

Draft

FS-១៧	២៥០០	៨0	៣0	២0	១២	៧	១	២		១៥២
FS-១៨	២៥០០	៣0	៥២	៤៩	១៦	0	0	0		១៤៧
សរុប	៥000	១១0	៨២	៦៩	២៨	៧	១	២		២៩៩
	១0000	***២២0***	***១៦៤***	***១៣៨***	***៥៦***	***១៤***	***២***	***៤***		***៥៩៨***

ពីការអង្កេតព្រៃឈើបានរកឃើញថា ព្រៃក្នុងតំបន់គំរោងមានការថយចុះបរិមាណ និង គុណភាព ហើយឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតតូច និង ឈើដែលមានតំលៃនៅមានសេសសល់ ដោយសារសំពាធដែលមិនអាចគ្រប់គ្រងបានពីសកម្មភាពរបស់មនុស្ស ការអភិវឌ្ឍន៍ដី និង កត្តាដទៃទៀត ។

អាងដែលបានស្នើឡើងសំរាប់គ្រោងចក្រវារីអគ្គិសនីទន្លេសេសានក្រោម ២ នឹងជន់លិចតំបន់ព្រៃជាច្រើនគីឡូម៉ែត្រការ៉េនៅតាមដងទន្លេសេសាន និង ទន្លេស្រែពក ។ តំបន់តាំងទីលំនៅសារជាថ្មីដែលបានស្នើ នឹងធ្វើអោយខូចខាតព្រៃឈើរាប់ពាន់ហិកតាផងដែរ ។ រូបភាពទី ២៣ បង្ហាញពីតំបន់ព្រៃឈើដែលនឹងត្រូវជន់លិចនៅក្នុងទីតាំងអាង និងតំបន់ព្រៃដែល នឹងខូចខាតដោយសារការតាំងទីលំនៅសារជាថ្មីសំរាប់ PAH/APs ។

ដូចគេគ្រប់គ្នាបានដឹង ព្រៃឈើដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងការសំអាតបរិយាកាស (ស្រូប CO_2 និង ផលិត O_2) ជាជំរកសត្វព្រៃ ការពារព្យុះ និង សំណឹក បំរើបំរាស់ក្នុងលំនៅដ្ឋាន និង ឧស្សាហកម្ម និង ប្រើសំរាប់អភិវឌ្ឍន៍អេកូទេសចរណ៍ ។ គុណតំលៃបរិស្ថានខ្លះអាចធ្វើការគណនាពី Biomass នៃប្រភេទព្រៃនិមួយៗ ។ ផ្អែកលើស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នរបស់ព្រៃនៅក្នុងតំបន់គំរោងគេអាចកំណត់ Biomass របស់វាដូចខាងក្រោម:

ប្រភេទព្រៃ	ផ្ទៃក្រឡា (ហ.ត)	ជីវម៉ាសក្នុងមួយតោន DM/ហត**	សរុបជីវម៉ាស តោន
នៅក្នុងទីតាំងអាងជាមួយ FSL ៧៥ម			
មិនមែនព្រៃឈើ	៥៨៣១,៤៦១0	0	0
Woodland Evergreen	៤២,0៧0	៧0	២.៩៤៤,៩00
Woodland Deciduous	៨៣២,៦២៩	៨៥	៧0.៧៧៣,៤៦៥
ព្រៃស្ងួតរដូវប្រាំង	២៣.0៩៣,0២៧	១២0	២.៧៧១.១៦៣,២៤0
ព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង	៣.៥១៦,៥៤៥	២00	៧0៣.៣0៩,000
ព្រៃស្រោង	២៤៨,១៩២	៣00	៧៤.៤៥៧,៦00
សរុប	**៣៣.៥៦៣,៩២៤**		**៣.៦២២.៦៤៨,២0៥**
នៅក្នុងតំបន់តាំងទីលំនៅ			
មិនមែនព្រៃឈើ	៥៨0,៤0៤	0	0,00

Draft

Woodlan Deciduous	២២៦,៦៥១	៨៥	១៩.២៦៥,៣៤
Woodlan Evergreen	១,៤៩៩	៧0	១0៤,៩៣
ព្រៃស្ងួតរដូវប្រាំង	៤.៦១៨,៦៧៧	១២0	៥៥៤.២៤១,២៤
ព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង	១.៥៥៦,៩១៩	២00	៣១១.៣៨៣,៨0
ព្រៃស្រោង	១0២,៦៥២	៣00	៣0.៧៩៥,៦0
សរុប	**៧.0៨៦.៨0២**		**៨៩៦.៥២៥,៥៧0**

សំគាល់: ** ប្រភពៈការណែនាំ IPCC សំរាប់ការចុះបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិ, ១៩៩៦, ទំព័រទី ៥.២៧ និង ៥.២៨

កន្លែងតាំងទីលំនៅសារជាថ្មីដែលបានស្នើនៅទន្លេសេសានមានទីតាំងស្ថិតនៅផ្នែកខាងជើងនៃទន្លេ ហើយស្ថិតនៅចំងាយប្រហែល ២ ទៅ ៣ គីឡូម៉ែត្រពីច្រាំងទន្លេ។ ទីតាំងនេះ ស្ថិតនៅចន្លោះទន្លេសេសាន និង ទន្លេសេកុង ហើយលាតសន្ធឹងទៅផ្នែកខាងជើង និង ផ្នែកឦសានឆ្ពោះទៅឧទ្យានជាតិវីរៈជ័យ ស្ថិតនៅក្នុងខេត្តរតនៈគីរី។ ឧទ្យានជាតិវីរៈជ័យគ្របដណ្តប់ និង ទ្រទ្រង់ប្រភេទព្រៃមួយចំនួនធំរួមមានព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង និង ព្រៃស្រោង ហើយវាលាតសន្ធឹងទៅផ្នែកឦសានយ៉ាងឆ្ងាយទៅដល់តំបន់ភ្នំអាណ្ណាមីតកណ្តាលនៅក្នុងប្រទេសវៀតណាម ។ វាក៏បានភ្ជាប់ទៅនឹងតំបន់ការពារ Xe Pian នៅឡាវភាគខាងជើងផងដែរ។ តំបន់ទាំងមូលអាចចាត់ទុកជាតំបន់ឆ្លងព្រំដែនរបស់ប្រទេសឥណ្ឌូចិនផងដែរ ។ បន្ថែមលើនេះជំរកព្រៃបានទ្រទ្រង់ជីវិតសត្វព្រៃមួយភាគធំ ជាពិសេស ប្រភេទថនិកសត្វធំៗ ដែលមានការគំរាមកំហែងជាសកល[3] និង ប្រភេទដែលកំពុងមានគ្រោះថ្នាក់ដទៃទៀត ដែលមានតំលៃសំរាប់ការអភិរក្ស។

តំបន់ព្រៃឈើនៃតំបន់តាំងទីលំនៅសារជាថ្មី បានស្ថិតនៅក្នុងតំបន់ព្រៃសម្បទានដ៏ធំមួយ ដែលមានសិទ្ធិប្រតិបត្តិការនៃការកាប់ឈើ ដូច្នេះធ្វើអោយដើមឈើធំៗដែលមានតំលៃពាណិជ្ជកម្មខ្ពស់ត្រូវបានកាប់ ហើយដែនជំរកសត្វព្រៃត្រូវបានបែកខ្ញែក។ បច្ចុប្បន្ននេះ ព្រៃនៅតំបន់តាំងទីលំនៅសារជាថ្មីក្នុងស្រុកសេសានត្រូវបានរំខានដោយសារស្នាម/ផ្លូវរថយន្តធំៗ ដែលផ្តល់នូវភាពងាយស្រួលក្នុងការចេញចូលក្នុងតំបន់នេះ ។ ផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានរបស់សកម្មភាពមនុស្ស អាចជាសន្ទស្សន៍មួយបញ្ជាក់ពីការរំខានដល់សត្វព្រៃនៅក្នុងតំបន់ ដែលធ្វើស្របគ្នាជាមួយការកាប់ឈើ ដោយមិនបានហាមឃាត់។

[3] *ពួកដែលត្រូវបានគំរាមកំហែងជាសកលរាប់បញ្ចូលពពួកសត្វធំៗដូចជា ទន្សោង ខ្ទីង ដំរី ក្របីព្រៃ ខ្លា ខ្លាឃ្មុំ រមាំង ក្ដាន Sambar ទោច ពង្រូល ក្រុមសត្វដែលមានលំដាប់ខ្ពស់ ក៏ដូចជាក្រុមបក្សី ជាឧទាហរណ៍ ពពួក ក្ង ដាវកក អកត្រី ត្មាត ក្ងោក និង បក្សីផ្សេងទៀត។ សេចក្ដីលំអិតបន្ថែមទៀតបានភ្ជាប់ក្នុងសេចក្ដីបន្ថែម។*

Draft

នៅក្នុងតំបន់តាំងទីលំនៅសារជាថ្មីស្រែពក គេបានរកឃើញថាតំបន់ព្រៃទាំងមូលទាំងក្នុង និង នៅជុំវិញតំបន់តាំងទីលំនៅនោះ ត្រូវបានកំណត់លក្ខណៈជាព្រៃស្ងួតនៅរដូវប្រាំង ហើយប្រភេទដែលដុះនៅខាងក្រោមម្ពប់មានលើសលុបដោយគុម្ពោធព្រៃ និង ឬស្សីខ្ចីៗ។ ដើមឈើដែលមាននៅក្នុងជំរកនេះមានរាយមួយៗ និង ទំហំតូច ប៉ុន្តែដើមដែលមានទំហំទទឹងធំៗ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការជ្រើសរើសដើម្បីកាប់ជាពិសេសប្រភេទដែលមានតំលៃពាណិជ្ជកម្មខ្ពស់សំរាប់ជាសម្ភារៈសំណង់។ ជាទូទៅនៅក្នុងជំរកព្រៃស្ងួតនៅរដូវប្រាំងបែបនេះ វាមានកំពស់ជាមធ្យម ប្រហែលពី ៧,៥ម ទៅលើស ១៨ម នៃឈើដែលមានមែកសាខា។ ដើមឈើដែលដុះឡើងផុត គឺមានកំពស់ជាមធ្យមប្រហែល ២៣ម។

Draft

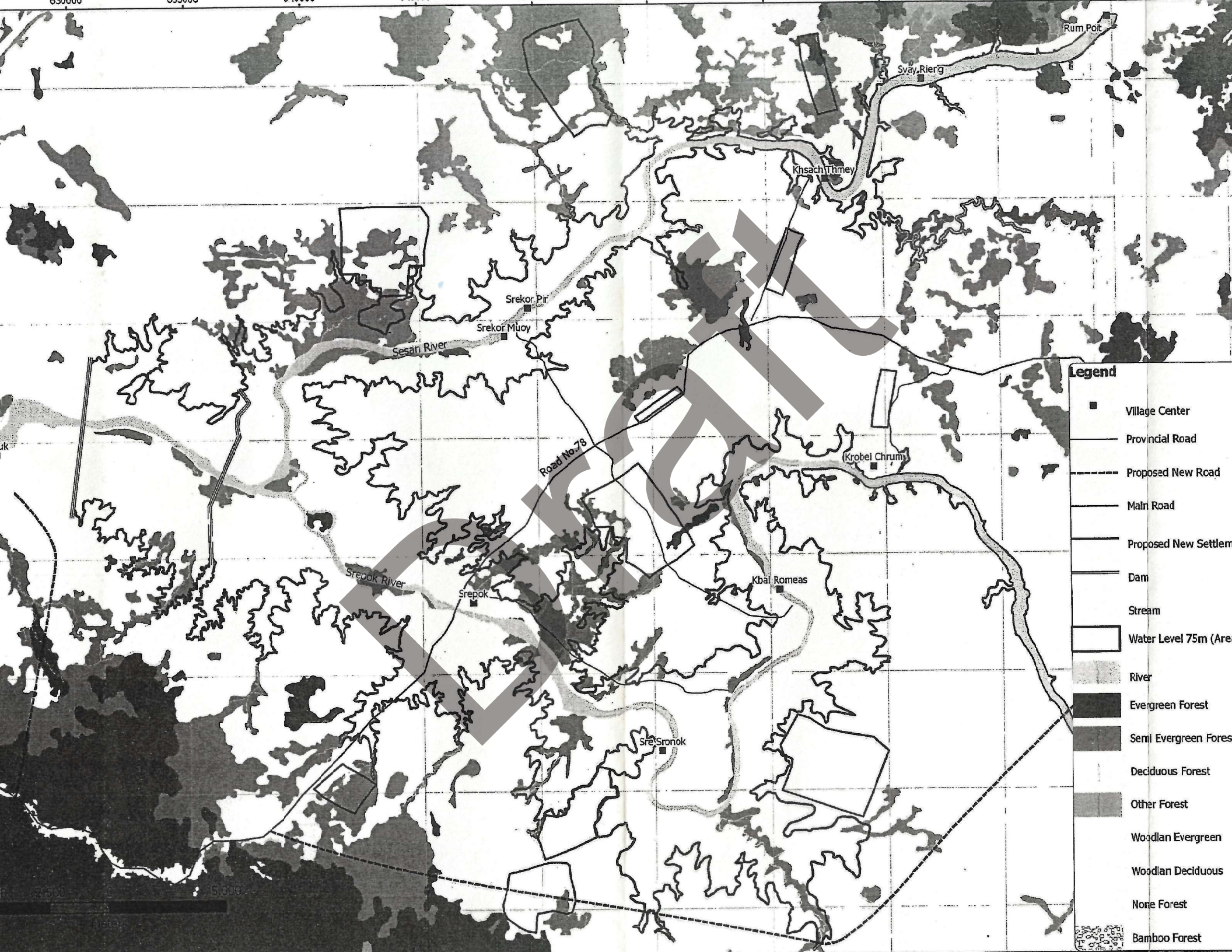
Rum Poit
Svay Rieng
Khsach Thmey
Srekor Pir
Srekor Muoy
Sesan River
Road No.78
Krobei Chrum
Srepok River
Srepok
Kbal Romeas
Sre Sronok
Legend
Village Center
Provincial Road
Proposed New Road
Main Road
Proposed New Settlem
Dam
Stream
Water Level 75m (Are
River
Evergreen Forest
Semi Evergreen Fores
Deciduous Forest
Other Forest
Woodlan Evergreen
Woodlan Deciduous
None Forest
Bamboo Forest
Draft

៤.២.៤.២ ផលិតផលព្រៃឈើ និង អនុផលព្រៃឈើ

ការប្រមូលអនុផលព្រៃឈើដូចជា ជ័រឈើ ទឹកឃ្មុំ និងផ្លែឈើព្រៃ នៅក្នុងតំបន់តាំងទីលំនៅសារជាថ្មី មិនបានផលច្រើនទេ ប៉ុន្តែការកាប់ឈើដោយជ្រើសរើសអាចមើលឃើញថា ជាសកម្មភាពដែលគ្មានការទប់ស្កាត់មួយ ។ សំលេងរណាច្រវ៉ាក់ ដែលកំពុងប្រតិបត្តិការនៅពេលថ្ងៃត្រូវបានឮដោយក្រុមអ្នកសិក្សា ។ ជាញឹកញាប់គេអាចឃើញគំនរឈើ ដែលលាក់ទុកដោយគ្របស្លឹកឈើនៅក្នុងព្រៃ និង នៅកន្លែងដែលងាយស្រួលដឹកជញ្ជូន ។

ក្រុមសិក្សារបស់ KCC បានរកឃើញថា ការប្រមូលអនុផលព្រៃឈើ (NTFPs) ដូចជាជ័រឈើ ផ្លែឈើព្រៃ និង ទឹកឃ្មុំ មិនសូវមានសកម្មភាពទេនៅក្នុងតំបន់គំរោង ប៉ុន្តែមានការកាប់ឈើដោយជ្រើសរើស បើយោងទៅតាមការចុះអង្កេតដល់ទីកន្លែង។ ស្នាម/ផ្លូវរថយន្តមួយចំនួន ផ្តល់ជាច្រកចេញចូលថែមទៀត ទៅក្នុងព្រៃជ្រៅដើម្បីកាប់ឈើ និង បរបាញ់សត្វព្រៃផងដែរ។ សំលេងរណាច្រវ៉ាក់អាចឮឡើងនៅក្នុងព្រៃ ហើយគំនរឈើអាចមើលឃើញនៅពេលក្រុមសិក្សាកំពុងធ្វើការនៅក្នុងតំបន់ ។ ការកាប់ឈើប្រណិត និង ឈើគុណភាពលេខមួយសំរាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងតំបន់ នៅតែមាននៅក្នុងព្រៃទាំងមូល ។

ពូជឈើនៅក្នុងគ្រួសារ Dipterocarpaceae ជាពូជដែលមានចំនួនច្រើនជាងគេដែលមាននៅក្នុងព្រៃប្រភេទនេះ ។ ព្រៃស្ងួតរដូវប្រាំង មានលក្ខណៈពិសេសដោយមានមែកសាខា និង ដើមនិមួយៗ ឈរដាច់ៗពីគ្នាហើយ ប្រភេទខ្ពស់ៗ មានដូចជា ឈ្លីក ផ្ទីក ខ្ទង សុក្រំ ជាដើម ។ នៅខាងក្រោមដើមឈើមានគ្របដណ្ដប់ដោយស្មៅ គុម្ពោធព្រៃ និង ឬស្សីខ្ជីៗ ដែលបានបង្ហាញពីការអង្កេត និង *(C. Daltry & Frank Momberg, ភ្នំក្រវ៉ាញ, ការអង្កេតជីវសាស្ត្រ ចំរុះ ២000)* ។

៤.២.៥ ពូជកំរ ឬ ពូជកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់

នៅកំឡុងពេលអង្កេតនៅទីវាល យើងមិនបានជួបសត្វគោកដែលជាពូជកំរ និង កំពុងរងគ្រោះទេ ប៉ុន្តែព័ត៌មានដែលទទួលបានពីអ្នកផ្ដល់ព័ត៌មានគន្លឹះនៅក្នុងសហគមន៍នៅស្រែគរ និង តាឡាត់ បានប្រាប់ថាសត្វព្រៃគោកភាគច្រើននៅតែមានបង្ហាញខ្លួននៅក្នុងតំបន់គំរោង ជាពិសេសនៅក្នុងព្រៃក្រាស់ៗ និង ឆ្ងាយពីភូមិរស់នៅ ។ តាមការសិក្សាពីត្រីនៅក្នុងទន្លេសេសាន និង ទន្លេស្រែពកពីខែ កុម្ភៈ - ឧសភា ២00៨ បានរកឃើញពូជត្រីកំរ ដែលមានចុះបញ្ជីនៅក្នុងតារាងទី ១៩ ក្នុងចំនុច ៤.២.១.២ ។

ជាងនេះទៅទៀត តាមការសិក្សាពីមុនៗ និង កំពុងធ្វើដោយ WWF និង WFF បញ្ជាក់ថា នៅប៉ែកឦសាន និង ប៉ែកខាងកើតនៃប្រទេសកម្ពុជា មានសត្វព្រៃជាច្រើនប្រភេទរួមបញ្ចូលទាំងពូជកំរ និង កំពុងរងគ្រោះផងដែរ ។ ក្នុងតារាងទី ២៨ គឺជាបញ្ជីពូជកំរ/ងាយរងគ្រោះ និង កំពុងជួបគ្រោះថ្នាក់ ដែលរាប់បញ្ចូលពូជកំរ នៅក្នុងតំបន់គំរោង ដូចជា ខ្ទីង ទន្សោង ។ល។

Draft

តារាងទី ២៨: បញ្ជីពូជសត្វកំរ/ងាយរងគ្រោះ និងជួបគ្រោះថ្នាក់នៅប៉ែកឦសាន និង ប៉ែកខាងកើតនៃប្រទេសកម្ពុជា

ល.រ	ឈ្មោះក្នុងតំបន់	ឈ្មោះភាសា អង់គ្លេស និង (ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ)	ស្ថានភាព
A) ថនិកសត្ត			
១	ដំរី	Asian elephant (*Elephas maximus*)	EN (IUCN)
២	ខ្លាធំ	Tiger (*Panthera tigris*)	EN (IUCN)
៣	ខ្លាពពក	Clouded leopard (*Neofelis nebulosa*)	VU (IUCN)
៤	ខ្លាឃ្មុំធំ	Asiatic black bear (*Ursus thibetanus*)	VU (IUCN)
៥	ខ្លាលឿងមាស	Asian golden cat (*Catopuma temminckii*)	N-t (IUCN)
៦	ក្របីព្រៃ	Wild Water Buffalo (*Bubalus arnee*)	EN (IUCN)
៧	រមាំង	Eld's Deer (*Cervus eldii*)	VU (IUCN)
៨	ទន្សោង	Banteng (*Bosjavanicus*)	EN (IUCN)
៩	ស្វាក្រវ៉ាត់	Douc Langur (*Pygathrix nemaeus*)	EN (IUCN)
១០	ទោច	Pileated Gibbon (*Hylobates piletus*)	VU (IUCN)
១១	ទោចថ្ពាល់លឿង	Yellow-cheeked Gibbon (*Hylobates gabriellae*)	VU (IUCN)
១២	ភេកញ្ជាលសំប៉ែត	Eurasian Otter (*Lutra lutra*)	VU (IUCN)
១៣	ខ្ទីង	Gaur (*Bos gaurus*)	VU (IUCN)
១៤	ស្វាអង្គត់	Stump-tailad Macaque (*Macaca arctoides*)	VU (IUCN)
១៥	ស្វាព្រោម	Silvered Langur (*Semnopithecus cristatus*)	NT (IUCN)
១៦	សំពោចកំពីងដូង	Owston's Civet (*Hemigalus owstoni*)	VU (IUCN)
១៧	កំប្រុកស្លាបធំ	Particoloured Flying Squirrel (*Hylopetes alboniger*)	EN (IUCN)
១៨	កំប្រុកធំ	Black Giant Squirrel (*Ratufa bicolor*)	II (CITES)
១៩	ស្វាត្រោស	Pig-tailed Macaque (*Macaca nemestrina*)	VU (IUCN)
២០	ឆ្កែព្រៃ	Dhole (*Cuon alpinus*)	VU (IUCN)
២១	ប្រម៉ា	East-Asian Porcupine (*Hystrix brachyura*)	VU (IUCN)
B) បក្សី			
១	ក្រៀរ	Sarus Crane (*Grus antigone*)	
២	ក្ងរយក្ស	Giant Ibis (*Pseudibis gigantea*)	
៣	ក្ងរចំក្រោមក	White-shouldered Ibis (*Pseudibis davisoni*)	

Draft

៤	ត្រដក់ធំ	Greater Adjutant (*Leptoptilus dubius*)	
៥	ត្រដក់តូច	Lesser Adjutant (*Leptoptilus javanicus*)	
៦	រនាលស	Milky Stork (*Mycteria cinerea*)	
៧	អង្គត់ខ្មៅ	Black-necked Stork (*Ephippiorhynchus asiaticus*)	
៨	ក្រសារ	Wolly-necked Stork (*Ciconia episcopus*)	
៩	ក្ងោកបៃតង	Green Peafowl (*Pavo muticus*)	VU (IUCN)
១០	ស្ពៃចកូលីត	Siamese Fireback (*Lophura diardi*)	NT (IUCN)
១១	មាន់ទោបៃតងប្រផេះ	Germain's Peacock Pheasant (*Polyplectron germaini*)	VU (IUCN)
១២	កេងកងតូច	Oriental Pied Hornbill (*Anthracoceros albirostris*)	II (CITES)
១៣	កេងកងធំ	Great Hornbill (*Buceros biconis*)	NT (IUCN)
១៤	ប៉ូវង់	Wreathed Hornbill (*Aceros undulatus*)	II (CITES)
១៥	រអាតឃ្មុំ	Oriental Honey-buzzard (*Pernis ptilorhyncus*)	II (CITES)
១៦	ស្នាំងរលក	Black-shouldered Kite (*Elanus caeruleus*)	II (CITES)
១៧	អកក្បាលប្រផេះ	Grey-headed Fish Eagle (*Ichthyophaga ichthyaetus*)	NT (IUCN)
១៨	អកតូច	Lesser Fish Eagle (*Ichthyophaga humilis*)	NT (IUCN)
១៩	ត្ងាតខ្មៅ	Cinereous Vulture (*Aegypius monachus*)	NT (IUCN)
២០	អកពស់ព្រៃ	Crested Serpent Eagle (*Spilornis cheela*)	II (CITES)
២១	រអាតទន្សាយ	Eastern Marsh Harrier (*Circus spilonotus*)	II (CITES)
២២	ស្នាំងស្លាបឆែក	Shikra (*Accipiter badius*)	II (CITES)
២៣	ស្នាំងស្លាបស្រួច	Collared Falconet (*Microhierax caerulescens*)	II (CITES)
២៤	ស្នោញ	Darter (*Anhinga melanogaster*)	NT (IUCN)
២៥	កុកគ្រោងធំ	Great Egret (*Casmerodius albus*)	III (CITES)
២៦	កុកគ្រោង	Intermediate Egret (*Mesophoyx intermedia*)	III (CITES)
២៧	កុកគូ	Cattle Egret (*Bubulcus ibis*)	III (CITES)
C) ល្មូន			
១	ក្រពើភ្នំ	Siamese Crocodile (*Crocodylus siamensis*)	CR (IUCN)
២	អណ្តើកក្បាលធំ	Big-headed Turtle (*Platystemon megacephalum*)	EN (IUCN)
៣	អណ្តើកបិទមុខ	Indochinese Box Turtle (*Cuora galbinifrons*)	CR (IUCN)

Draft

៤	អណ្តើកព្រាច	Elongated Tortoise (*Indotestudo elongata*)	EN (IUCN)
៥	អណ្តើកបិទមុខស្នូកខ្មៅ	Asian Box Turtle (*Cuora amboinensis*)	VU (IUCN)
៦	អណ្តើកសាកល	Malayan Snail-eating Turtle (*Malayemys subtrijuga*)	VU (IUCN)
៧	អណ្តើកកែ្ពក	Black Marsh Turtle (*Siebenrockiella crassicollis*)	VU (IUCN)
៨	អណ្តើកក្របី	Yellow-headed Temple Turtle (*Hieremys annandalii*)	EN (IUCN)
៩	គន្ធាយអាស៊ី	Asian Softshell Turtle (*Amyda cartilaginea*)	VU (IUCN)
១០	គន្ធាយក្បាលធ្លែប	Asian Giant Softshell Turtle (*Pelochelys cantorii*)	EN (IUCN)
១១	ពស់ថ្នាន់តូច	Burmese Python (*Python molurus bivittatus*)	N-t (IUCN)
១២	អន្ទ្រាង	Water Monitor (*Varanus salvator*)	II (CITES)
១៣	ត្រកួត	Bengal Monitor (*Varanus bengalensis*)	I (CITES)
១៤	ពស់ថ្នាន់ធំ	Reticulated Python (*Python reticulatus*)	II (CITES)
១៥	ពស់ព្រៃកណ្តុរ	Common Rat Snake (*Ptyas mucosus*)	II (CITES)
១៦	ពស់វែកនាម	King Cobra (*Ophiophagus hannah*)	II (CITES)
១៧	ពស់វែកក្របី	Monocled Cobra (*Naja kaouthia*)	II (CITES)
១៨	ពស់វែកដំបូក	Indochinese Spitting Cobra (*Naja siamensis*)	II (CITES)

Draft

៤.២.៦ តំបន់ការពារ

ឧទ្យានជាតិវីរៈជ័យ មានទីតាំងនៅប៉ែកឦសាននៃទីតាំងអាង មានចំងាយប្រហែល ១០០គ.ម ខាងលើខ្សែទឹក នៃតំបន់គំរោង។ ឧទ្យានសត្វព្រៃលំផាត់ស្ថិតនៅប៉ែកអគ្នេយ៍នៃតំបន់គំរោងមានចំងាយ ១០គ.ម ពីខ្សែទឹកលើនៃព្រំដែនអាងដែលបានស្នើនៃរោងចក្រវារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម២។ ប៉ុន្តែខាងក្នុងអាងដែលបានស្នើ មានសហគមន៍ព្រៃឈើមួយឈ្មោះ "អ្នកតា ការកាន់ " ដែលស្ថិតនៅពីក្រោយភូមិស្រែគរ ១ និង ភូមិស្រែគរ ២។ ផ្ទៃដីសរុបរបស់សហគមន៍ព្រៃឈើនេះមាន ២០០៣ ហ.ត បានទទួលពីប្រធានសហគមន៍ព្រៃឈើ លោក ហ៊ីន ហេង។ រូបភាពទី ២៤ បង្ហាញពីតំបន់ការពារនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

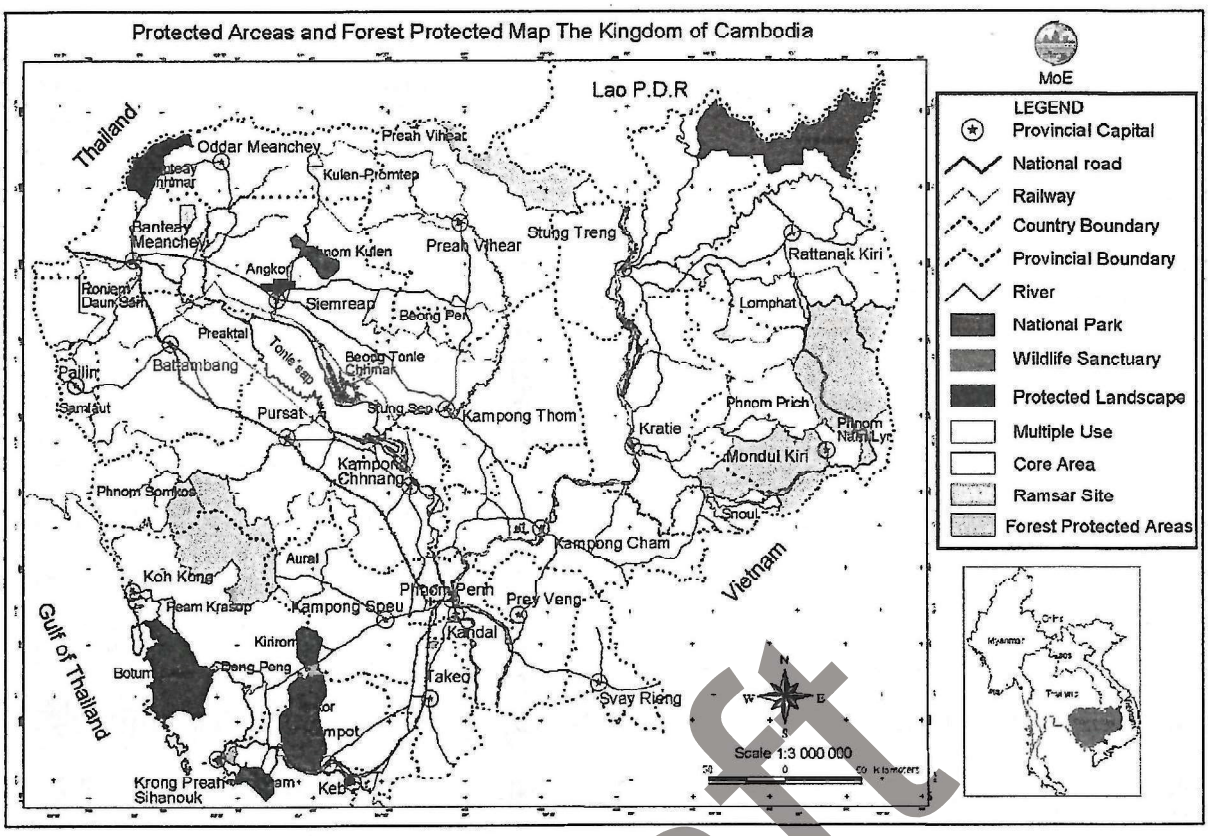

រូបភាពទី ២៤: ផែនទីនៃតំបន់ការពារ

៤.៣ ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច

៤.៣.១ ឧស្សាហកម្ម

សិប្បកម្មប្រហែល ១៩០ កំពុងប្រតិបត្តិការនៅក្នុងខេត្តស្ទឹងត្រែងទាំងមូល ដែលក្នុងនោះមានសិប្បកម្មមួយ ទទួលបានអជ្ញាប័ណ្ណពី MIME ហើយសិប្បកម្ម ៥៩ អនុញ្ញាតិដោយ DIME, និង ១៣០ សិប្បកម្មផ្សេងទៀត ជាប្រតិបត្តិការបែបគ្រួសារដោយគ្មានអជ្ញាប័ណ្ណ។ ការផលិតអាហារ និងគ្រឿងសង្ហារឹមមានច្រើនក្នុងលក្ខណៈជាសិប្បកម្ម នៅក្នុងខេត្ត ។ គ្មានរោងចក្រ ឬ សកម្មភាពឧស្សាហកម្មធម្មតាទេ នៅក្នុងខេត្តស្ទឹងត្រែង ។

បច្ចុប្បន្ននេះ ការអភិវឌ្ឍន៍រ៉ែ មានសក្តានុពលខ្លាំងជាងគេ សំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មនៅក្នុងខេត្ត។ ឧទាហរណ៍ សំភារៈសំណង់តូចៗ ៣ (ថ្មបាយក្រៀម/ដី ខ្សាច់ និង គ្រួស) នៅឃុំព្រះបាត ក្នុងស្រុកស្ទឹងត្រែង និង ក្រុមហ៊ុនរុករកលោហៈ និង រ៉ែធ្យូងថ្មដែលមានអជ្ញាប័ណ្ណចំនួន ៥ ក្រុមហ៊ុនទៀតនៅក្នុងទីកដីស្រុកសេសាន ស្រុកស្យេមប៉ាង និង ស្រុកថាឡាបរិវ៉ាត់ ។

Draft

តារាងទី ២៩ក: ក្រុមហ៊ុនរុករករ៉ែ ៥ ដែលមានអជ្ញាប័ណ្ណក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍នៅខេត្តស្ទឹងត្រែង

ល.រ	ឈ្មោះក្រុមហ៊ុន	ប្រភេទរ៉ែ	ទីតាំង	ស្ថានភាព
១	ទ្រី ភាព	ដែក	ស្រុក ថាឡាបរិវ៉ាត់	រុករក
២	អាន មារ៉ី	ធ្យូងថ្ម	ឃុំតាឡាត់ ស្រុកសេសាន	រុករក
៣	ឥណ្ឌូចិន រីសសស៍ Ltd.	លោហៈ	កាចុកបឹងជីងកង និង ពោងពាយ ស្រុកសៀមប៉ាង	រុករក
៤	កេណីតិច Co.Ltd	លោហៈ	អូរកោងកាង ស្រុក ថាឡាបរិវ៉ាត់	រុករក
៥	កេណីតិច Co.Ltd	លោហៈ	ភូមិកូនហ៊ី ថាឡាបរិវ៉ាត់ ស្ទឹងត្រែង និង ជីបព្រះវិហារ	រុករក

យោងតាមផែនទីរ៉ែនៃប្រទេសកម្ពុជាក្នុងទសវត្សឆ្នាំ១៩៦០ បង្ហាញថានៅផ្នែកខាងលើនៃទីតាំងអាងនៅក្នុងឃុំតាឡាត់ មានបង្កប់នូវរ៉ែធ្យូងថ្ម។ ក្នុងពេលនេះ មានក្រុមហ៊ុនឯកជនមួយកំពុងធ្វើការរុករករ៉ែធ្យូងថ្ម នៅផ្នែកខាងលើនៃឃុំតាឡាត់ នៅចន្លោះព្រំដែនខេត្តស្ទឹងត្រែង និង រតនៈគីរី (នៅក្នុងតំបន់អូរក្រឡា) យោងទៅតាមលោកហុល ប៊ុណ្ណាត ជំទប់ទីមួយឃុំតាឡាត់។ នៅឆ្នាំ ១៩៦០ កម្មករខ្មែរប្រហែល ១០០ នាក់ ត្រូវបានបញ្ជូនទៅតំបន់នេះដើម្បីរុករកធ្យូងថ្ម ហើយនៅឆ្នាំ ១៩៧៦-១៩៧៧ ក្នុងរបបខ្មែរក្រហម ធនធាននេះត្រូវបានទាញយក ១,៥ ឆ្នាំ។

ការអង្កេត និង ការវិភាគទិន្នន័យបង្ហាញថា ធនធានរ៉ែនៅក្នុងរង្វង់តំបន់អាងស្តុកទឹករោងចក្រវារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម ២ អាចចាត់ទុកបានថា ខ្សត់ខ្សោយ ដែលមានបញ្ជាក់ពីប្រភេទដូចខាងក្រោម:

- ក្រុមលោហៈ មានតែកន្លែង/ចំនុច លោហៈចំរុះ និង ជាតិរ៉ែមាស។
- ក្រុមសារធាតុបន្ថែម: ការកើតឡើងនៃជាតិដែកក្នុងថ្មបាយក្រៀម ប្រើសំរាប់បន្ថែមលើស៊ីម៉ង់
- ក្រុមសម្ភារៈសំណង់: មានច្រើនក្រុម និងមានជំរក ខ្នាតតូច រួមបញ្ចូលទាំង ថ្ម ដីសំរាប់ធ្វើអិដ្ឋ និង ក្បឿង ខ្សាច់ក្ងាតគុណភាពខ្ពស់ និង ដុំថ្ម និង គ្រួសសំរាប់លាយបេតុង។

តារាងទី ២៩ខ: ជំរករ៉ែ/កន្លែងយករ៉ែ ក្នុងតំបន់អាងស្តុកទឹកនិងតំបន់នៅក្បែររោងចក្រវារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម ២

ល.រ	ប្រភេទនៃធនធានរ៉ែ	ខ្នាត	កូអរដោនេនៃចំនុចកណ្តាល
១	ខ្សាច់ គ្រួស	ស្រមាប់រ៉ែខ្នាតតូច	X=៣៥៧០៥៥,៩៤២៣; Y=១៥៣០៩៤៧,៩៣៩៩ កំពស់ដាច់ខាត: <៧៥ម ពេញជំនន់
២	ខ្សាច់ គ្រួស	ស្រទាប់រ៉ែខ្នាតតូច	X= ៣៥៤៥៩២,០៨៩៦; Y= ១៥២៩០៩៥,៧៤៦៩ កំពស់ដាច់ខាត: <៧៥ម ពេញជំនន់
៣	ដែកថ្មបាយក្រៀម	ការកើតឡើងសារធាតុរ៉ែ	X=៣៣៣៤៨១,៧៨៩១; Y= ១៥៣០៩៤៧,៩៣៩៩ កំពស់ដាច់ខាត: <៧៥ម ពេញជំនន់

Draft

៤	ដីធ្វើអិដ្ឋ និង ក្បឿង	ស្រទាប់រ៉ែខ្នាតតូច	X= ៣៣៨១៨៦,៦៣៥៣; Y=១៥១៣៥៨៣,៧៨១៩ កំពស់ដាច់ខាត: >៧៥ម គ្មានជំនន់
៥	Polymetallic sulphide	ការកើតឡើងសារធាតុរ៉ែ	X= ៣៣៥៥៤៤,៧៩៩0; Y= ១៥១១២២៣,៥១៧៧ កំពស់ដាច់ខាត: <៧៥ម ពេញជំនន់
៦	ដែកថ្មបាយក្រៀម	ការកើតឡើងសារធាតុរ៉ែ	X=៣៣៨១៨៦,៦៣៥៣;Y= ១៥១៣៥៨៣,៧៨១៩ កំពស់ដាច់ខាត: >៧៥ម គ្មានជំនន់
៧	ដែកថ្មបាយក្រៀម	ការកើតឡើងសារធាតុរ៉ែ	X= ៣២៣៣១៤,២៤0២; Y= ១៥៧៥៦១,៦៦៤៨ កំពស់ដាច់ខាត: < ៧៥ម ពេញជំនន់
៨	ដែកថ្មបាយក្រៀម	ការកើតឡើងសារធាតុរ៉ែ	X= ១៣៧៥២៤,១៤៩៦; Y= ១៥0៥៧៣២,១៤៨៥ កំពស់ដាច់ខាត: <៧៥ម ពេញជំនន់
៩	Polymetallic sulphide	ចំនុចការកើតរ៉ែ	X= ១៣៩៦៩៨,៥៦៨៩; Y= ១៥0៥៥៣៩,៨0៤២ កំពស់ដាច់ខាត: <៧៥ម ពេញជំនន់
១0	ថ្មសំណង់	ស្រទាប់រ៉ែខ្នាតតូច	X= ១៣២៦៥៧,៣៧៨0; Y= ១៥0៣៩៩៦,២៩៦0 កំពស់ដាច់ខាត: <៧៥ម ជំនន់ដោយផ្នែក
១១	ថ្មសំណង់	ស្រទាប់រ៉ែខ្នាតតូច	X= ៣១៤0៧0,៦២៣0; Y= ១៤៩៩៥១៦,៤៦៦0 កំពស់ដាច់ខាត: <៧៥ម ពេញជំនន់
១២	Polymetallic gold	ការកើតឡើងសារធាតុរ៉ែ	X=១៣៦៨១៤,៦៣៩១; Y= ១៤៩៩១0៣,៩៥៣0 កំពស់ដាច់ខាត: <៧៥ម ពេញជំនន់
១៣	ថ្មសំណង់	ស្រទាប់រ៉ែខ្នាតតូច	X= ៣១៤២៥៤,២៥១0; Y= ១៤៩៦៥៦៦,៣៤៤0 កំពស់ដាច់ខាត: <៧៥ម ពេញជំនន់
១៤	ដែកថ្មបាយក្រៀម	ការកើតឡើងសារធាតុរ៉ែ	X= ៣២១៧១៥,៨១៨៧; Y= ១៤៩៤៤៥៦,៣៨៤៦ កំពស់ដាច់ខាត: <៧៥ម គ្មានជំនន់
១៥	Facing stone	ការកើតឡើងសារធាតុរ៉ែ	X=៣២១៣៧៦,៧៣២៤; Y= ១៤៩៣៩១២,២៩៩២ កំពស់ដាច់ខាត: <៧៥ម គ្មានជំនន់
១៦	ដីធ្វើអិដ្ឋ និង ក្បឿង	ស្រទាប់រ៉ែខ្នាតតូច	X= ៣២៩៧៤៧,៥៦៤៣; Y= ១៤៨៨៦៩៦,៦៩៨0 កំពស់ដាច់ខាត: <៧៥ម ពេញជំនន់

ប្រភព: ការរុករករ៉ែ និង ការវាយតំលៃធនធានរ៉ែរបស់រោងចក្រវារីអគ្គិសនីសេសានក្រោមទី២ ខែឧសភា ២00៨

Draft

យោងទៅតាមផែនទីភូគព្ភសាស្ត្រ និង ការរុករកធនធានរ៉ែ ជ័រកប៉ែ/កន្លែងកកើតរ៉ែ លោហៈចំរុះ និង រ៉ែ មាសត្រូវបានគេឃើញជាទំរង់ជាខ្សែស៊ុលហ្វីត និង សរសៃក្វាតតូចៗ តំបន់ប៉ែលងធាតុទឹកក្តៅធម្មជាតិ នៅខាងលើ សិលាគ្រឹះកើតឡើងដោយអេហ្ជូស៊ីវអាជ្យាសិតនៃខ្សែស៊ុលហ្វីតកំរិតទាប ។ សមាសធាតុផ្សំរបស់លោហៈចំរុះ ក្រុម ទង់ដែង-សំណ-ស័ង្កសី (Cu-Pb-Zn) មានកំរិតទាប កំរឃើញមានភ្ជាប់មកជាមួយមាស និងប្រាក់ នៅក្នុងគំរូសំណាក ណាស់។ ទំហំរបស់ជ័រកប៉ែទាំងនោះមិនធំទេ។ ធនធានរ៉ែលំអិតនៅក្នុងតំបន់គំរោង (ទីតាំងអាងស្តុក) មានពណ៌នានៅ ក្នុង"របាយការណ៍សង្ខេបលើការសិក្សាការរុករក និងការវាយតំលៃលើធនធានរ៉ែនៅអាងស្តុកទឹករោងចក្រវារីអគ្គិសនី សេសានក្រោម ២ "។

៤.៣.២ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ

៤.៣.២.១ ការផ្គត់ផ្គង់ទឹក និង អនាម័យ

ប្រភពទឹកនៃការផ្គត់ផ្គង់ទឹកក្នុងក្រុងស្ទឹងត្រែង ត្រូវបានបូមចេញ ពីផ្នែកខ្សែទឹកក្រោមនៃតំបន់គំរោងរបស់ ទន្លេសេសាន គឺនៅផ្នែកខាងក្រោមនៃទន្លេសេកុង។ បច្ចុប្បន្ននេះ ការផលិតប្រចាំថ្ងៃគឺ ១000m^3 ក្នុងមួយថ្ងៃ ហើយ ផ្គត់ផ្គង់ ១៥ ម៉ោង ក្នុងមួយថ្ងៃ ប៉ុន្តែតំរូវការគឺ ២000 m^3 ក្នុងមួយថ្ងៃ ។ តំលៃទឹកគឺ ១៥00រៀលក្នុង ១ m^3 (0.៣៧ដុល្លាក្នុង ១ m^3) ហើយ តំបន់សេវាកម្មមានប្រហែលតែ ៤0 % ប៉ុណ្ណោះ។

គ្រួសារទាំងអស់នៅក្នុងតំបន់គំរោង ប្រើប្រាស់ទន្លេ (សេសាន និង ស្រែពក) ជាប្រភពសំរាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹក ប្រចាំថ្ងៃ។ ប៉ុន្តែមានគ្រួសារមួយចំនួន ក៏បានប្រើអណ្តូងជីក និង អណ្តូងខួងផងដែរ ។ យោងទៅតាមក្រុមសិក្សារបស់ KCC នៅឆ្នាំ ២00៧ បរិមាណនៃការប្រើប្រាស់ទឹកក្នុងម្នាក់ៗ គឺប្រហែល ៤៧ លីត្រក្នុងមួយថ្ងៃ ដែលរួមបញ្ចូល ទាំងការផឹក ការដាំសួរ ការចោកគក់ ការលាងសំអាត និង ការងូត។ នៅក្នុងនោះ ជាង ៩៥ %នៃទឹក ត្រូវបានដាំ មុននឹងបរិភោគ។

ការចិញ្ចឹមជ្រូក គឺជាការប្រើប្រាស់ទឹកដ៏ច្រើនមួយ (ជាពិសេស បើសិនជាមានគំរោងធ្វើការតាំងទីលំនៅសារ ជាថ្មី)។ យោងទៅតាមការសិក្សានៅទីវាល បានរកឃើញថាជាមធ្យមបរិមាណទឹក ដែលប្រើប្រាស់សំរាប់ជ្រូក មួយក្បាលក្នុងមួយថ្ងៃគឺប្រហែល ៣១ លីត្រ។ នៅក្នុងនោះ ចំនួនប្រជាជននៅក្នុងតំបន់ ៤១.៣% ចិញ្ចឹមជ្រូកពី ១-២ ក្បាល និង ២៤.១% ចិញ្ចឹមជ្រូក ៣ ក្បាល និងច្រើនជាងនេះ។ ចំនួនជ្រូកចិញ្ចឹម គឺផ្អែកទៅលើសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ និង ទំនៀមទំលាប់ប្រពៃណីរបស់គេ។ សត្វស្រុកដទៃទៀតដូចជាមេពោ ពោឈ្មោល និង ក្របី មិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូល ទៅក្នុងការប្រើប្រាស់ទឹកទេ ដោយសារតែសត្វទាំងនេះ ត្រូវបានគេលែងអោយស៊ីស្មៅដោយសេរី។

ក្នុងឃុំទាំងអស់ មានតែឃុំស្រែតរមួយ ប៉ុណ្ណោះ ដែលមានបង្គន់បង្ហូរទឹកច្រើន គឺ ៣៨.៤%នៃគ្រួសារសរុប បន្ទាប់មកឃុំតាឡាត់ ៥% ក្បាលរមាស ៤.១% ស្រែអង្ក្រង 0.6% និង ឃុំភ្ជុក 0.4% តាមលំដាប់លំដោយ។ ភាគរយនៃបង្គន់ដែលមាននៅក្នុងឃុំកាន់តែខ្ពស់ បង្ហាញពីកំរិតរស់នៅ និង ចំណេះដឹងពីការរក្សាសុខភាព កាន់តែ

Draft

ប្រសើរជាងមុននៅក្នុងគ្រួសាររបស់ពួកគេ។ ចំពោះកន្លែងណាដែលគ្មានបង្គន់ ជាធម្មតាគេចោលកាកសំណល់ពីក្នុងផ្ទះនៅជុំវិញធ្នាផ្ទះរបស់គេ។ គ្មានប្រព័ន្ធបង្ហូរទឹក ឬ ការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់រឹងត្រឹមត្រូវទេ នៅក្នុងតំបន់គំរោង ។ ដូច្នេះ ទីកន្លែងអនាម័យនៅតែត្រូវបានចាត់ទុកថា ខ្វះខាត និង ចាំបាច់ត្រូវធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍។

៤.៣.២.២ ប្រភពថាមពល និង ខ្សែបញ្ជូន

មានក្រុមហ៊ុនផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនីខ្នាតតូចពីរ កំពុងប្រតិបត្តិការនៅដោយឯកជន និង រដ្ឋ(អគ្គិសនីកម្ពុជា EDC) ដោយប្រើប្រាស់ម៉ាស៊ីនភ្លើង។ ការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនីនៅក្នុងទីរួមខេត្តស្ទឹងត្រែង (EDC) គ្របដណ្ដប់តែ ៧0% នៃតំបន់ទីរួមខេត្តប៉ុណ្ណោះ ហើយអត្រាតំលៃគឺ ១២២0រៀល/គីឡូវ៉ាត់ម៉ោង។ មានរោងចក្រវារីអគ្គិសនីពីរតូច១ ជាមួយនឹងសមត្ថភាពផលិតពី ៥-១0គីឡូវ៉ាត់ នៅអូរពងមាន់ និង មួយទៀតនៅស្សៀមបូក ដែលដំណើរការដោយឯកជន។

លទ្ធផលនៃការចុះអង្កេតតាមគ្រួសារនៅក្នុងតំបន់គំរោង បានរកឃើញថា ប្រភពថាមពលដែលប្រើនៅក្នុងសហគមន៍ គឺខុសពីតំបន់ទីក្រុង។ នៅផ្នែកខាងក្រោម មានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ពីប្រភពថាមពលដែលប្រើនៅក្នុងឃុំនិមួយ១:

- នៅឃុំតាឡាត់ ប្រជាជនទាំងអស់ប្រើអុសសំរាប់ដាំស្ករ ហើយសំរាប់ការបំភ្លឺវិញប្រើចន្លុះ (ប្រហែល ៥0% នៃគ្រួសារ) ឬ ចង្កៀងប្រេងកាត និង/ឬ ម្ទាំងសុង (ប្រហែល ៤0% នៃគ្រួសារ)។ គ្រួសារនៅសល់ (ប្រហែល ១0%) ប្រើអគ្គិសនីពីម៉ាស៊ីនភ្លើង។ នេះមានន័យថា នៅក្នុងឃុំនេះ មានតែប្រជាជននៅក្នុងភូមិ ខ្សាច់ថ្មីប៉ុណ្ណោះ ដែលប្រើអគ្គិសនីជាចម្បងសំរាប់ការបំភ្លឺ។
- នៅឃុំស្រែគរ ប្រជាជនក៏ប្រើអុសសំរាប់ដាំស្ករ និងសំរាប់ការបំភ្លឺវិញ ប្រើចន្លុះ (ប្រហែល ១0%នៃគ្រួសារ) និងចង្កៀងប្រេងកាតឬម្ទាំងសុង (ប្រហែល ៨0%នៃគ្រួសារ) ផងដែរ។ គ្រួសារនៅសល់(ប្រហែល ១0%) ប្រើអាគុយផ្ទាល់ខ្លួន និង ម៉ាស៊ីនភ្លើង។
- នៅឃុំភ្នក មិនខុសពីឃុំទាំងពីរខាងលើទេ។ ប្រជាជនទាំងអស់ប្រើអុសជាធនធានសំរាប់ដាំស្ករ ខណៈដែលប្រភពសំរាប់ការបំភ្លឺ គឺប្រើចន្លុះ ១៥% ចង្កៀងប្រេងកាត និង ម្ទាំងសុង ៦៥% អាគុយ និង/ឬ ម៉ាស៊ីនផ្ទាល់ខ្លួន ប្រហែល ១0% និង អគ្គិសនីប្រហែល ១0%។
- នៅឃុំក្បាលរមាស ប្រជាជនក៏ប្រើអុស ១00% ផងដែរជាប្រភពសំរាប់ដាំស្ករ ខណៈដែលប្រភពសំរាប់បំភ្លឺ គឺប្រើចន្លុះ ១0% ចង្កៀងប្រេងកាត និង ម្ទាំងសុង ២៥%។ អាគុយផ្ទាល់ខ្លួន និង/ឬ ម៉ាស៊ីនភ្លើងប្រហែល ១៦% និង អគ្គិសនីប្រហែល ៥0%។ ដូច្នេះគ្រួសារភាគច្រើនប្រើអគ្គិសនី។ នេះក៏ដោយសារភូមិ ៣ ក្នុងចំណោមភូមិ ៤ មានម៉ាស៊ីនភ្លើង ហើយតំលៃសំរាប់ប្រើប្រាស់អាចទទួលយកបានពីសំណាក់អ្នកស្រុក។
- នៅឃុំអ្រង្ក្រង ក៏ដូចជាឃុំផ្សេងទៀតនៅក្នុងតំបន់គំរោងដែរ។ ប្រជាជនក៏ប្រើអុស ១00% ជាប្រភពសំរាប់ដាំស្ករ ខណៈដែលប្រភពសំរាប់បំភ្លឺ គឺប្រើចន្លុះ ១0% ចង្កៀងប្រេងកាត និង ម្ទាំងសុង ៦0%។ អាគុយផ្ទាល់ខ្លួន និង/ឬ ម៉ាស៊ីនភ្លើងប្រហែល ១0% និង ប្រើប្រាស់អគ្គិសនីមានប្រហែល ២0%។

Draft

៤.៣.៣ ការដឹកជញ្ជូន

៤.៣.៣.១ បណ្តាញផ្លូវ

ផ្លូវនៅក្នុងខេត្តស្ទឹងត្រែង កំពុងត្រូវបានកែលំអពីផ្លូវដី ទៅជាគ្រួសក្រហម ផ្លូវ Makadam និង កៅស៊ូ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ មន្ទីរសាធារណការ និង ដឹកជញ្ជូនខេត្តស្ទឹងត្រែង នឹងស្ថាបនាផ្លូវ មាកាដាំ (Makadam) ៥ គ.ម នៅក្នុងក្រុងស្ទឹងត្រែង។ ប៉ុន្តែនៅថ្នាក់ស្រុក បណ្តាញផ្លូវនៅមានកំរិតទាំងបរិមាណ និង គុណភាព។

ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៅក្នុងតំបន់គំរោងកំពុងត្រូវបានកែលំអ ប៉ុន្តែបណ្តាញផ្លូវទៅភូមិខ្លះនៅតែមិនល្អ (ផ្លូវទៅស្វាយរៀង រំពាត់ និង ជាពិសេសទៅតាឡាត់)។ នេះមានន័យថា ផ្លូវនៅក្នុងភូមិខ្លះ គឺមិនអាចចូលបានទាល់តែសោះនៅក្នុងរដូវវស្សា។ ប៉ុន្តែមានផ្លូវគ្រួសក្រហម សំរាប់ធ្វើដំណើរទៅកាន់ប្រជុំជនរបស់ឃុំនិមួយ១ (រូបភាពទី ២៥)។ ដោយសារបណ្តាញផ្លូវភ្ជាប់ពីភូមិមួយ ទៅភូមិមួយនៅខ្សត់ខ្សោយ ទន្លេសេសាន ជាញឹកញាប់ត្រូវបានគេប្រើដោយអ្នកភូមិមួយចំនួន សំរាប់ការធ្វើដំណើរ និង ដឹកជញ្ជូន។ ម៉ូតូ ត្រូវបានប្រើជាចម្បងសំរាប់ការដឹកជញ្ជូនមនុស្ស និងតវ៉ាន់ទៅគ្រប់កន្លែង ដែលមានផ្លូវចូលទៅដល់ភូមិ។

a) ស្ពានកំពុងសាងសង់នៅឃុំភ្នុក

b) ផ្លូវគ្រួសក្រហមចម្បងទៅកាន់ឃុំក្បាលរមាស

រូបភាពទី ២៥: ផ្លូវគ្រួសក្រហមចម្បងទៅកាន់ប្រជុំជនឃុំនិមួយ១

៤.៣.៣.២ អាកាសយានដ្ឋាន

មានអាកាសយានដ្ឋានក្នុងស្រុកតែមួយគត់នៅក្នុងខេត្តស្ទឹងត្រែង ដែលមានទីតាំងប្រហែល ៤គ.ម ខាងកើតទីរួមខេត្តស្ទឹងត្រែង ហើយកំពុងនៅដំណើរការ។ ប៉ុន្តែអាកាសយានដ្ឋាននេះ មិនមានសកម្មភាពទេបច្ចុប្បន្ននេះ គឺមានតែយន្តហោះតូចៗពីរបីប៉ុណ្ណោះចុះចតក្នុងមួយខែ១ នៅពេលដែលផ្លូវជាតិដំណើរការមិនបានល្អ។ នៅពេលដែលការកសាងផ្លូវជាតិបានបញ្ចប់ កំរមានយន្តហោះចុះចតនៅប្រលានយន្តហោះក្នុងខេត្តស្ទឹងត្រែងណាស់។

៤.៣.៣.៣ កំពង់ផែ

មានចំណតសាឡាងមួយនៅខាងមុខក្រុងស្ទឹងត្រែង ហើយប្រើប្រាស់សំរាប់ដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរ និង យានជំនិះឆ្លងកាត់ទន្លេសេសាន ប៉ុន្តែឥឡូវនេះមិនដំណើរការទេ ដោយសារស្ពានសេកុងត្រូវបានដាក់អោយដំណើរការ កាលពីខែមេសា ២០០៨ ។ ក្រៅពីចំណតសាឡាងខាងលើ គ្មានផែផ្សេងទៀតទេនៅទន្លេសេសាន និង ស្រែពក លើកលែងតែទូកតូចៗ ដែលសហគមន៍ប្រើសំរាប់ឆ្លងពីភូមិមួយទៅភូមិមួយ ។

៤.៣.៣.៤ នាវាចរណ៍

ផ្អែកលើព័ត៌មានដែលបានទទួលពីមន្ទីរសាធារណការ និង ដឹកជញ្ជូន (PDPWT) ខេត្តស្ទឹងត្រែង លោកសាន ន្ទ ជាអនុប្រធានមន្ទីរ បានបង្ហាញថាបើអាចធ្វើទៅបានគេគួរសាងសង់សន្ទះផ្លូវទឹកមួយ (Ship-log) ដើម្បីឱ្យទូកឆ្លងកាត់ទៅខ្សែទឹកលើ និង ខ្សែទឹកក្រោមនៃទំនប់ ។ ប៉ុន្តែសព្វថ្ងៃនេះ ទូកដឹកទំនិញចំណុះ១.៥-៣តោនមានពីរបីប៉ុណ្ណោះដែលធ្វើដំណើរតាមទន្លេសេសាន ។ សព្វថ្ងៃពួកគេឈប់ធ្វើដំណើរតាមផ្លូវទឹក ចាប់តាំងពីផ្លូវជាតិលេខ ៧៨ ត្រូវបានកែលំអមក, បើតាមប្រសាសន៍លោកជំទប់ឃុំភ្ជុក ។

ក្រុមសិក្សាបានធ្វើការរាប់ចរាចរទូកនៅស្ថានីយ៍បីខុសៗគ្នា:

(១) ស្ថានីយ៍ទន្លេសេសានខ្សែទឹកក្រោមនៃទំនប់

(២) ស្ថានីយ៍ទន្លេសេសានខ្សែទឹកលើនៃទំនប់

(៣) ស្ថានីយ៍ទន្លេស្រែពកខ្សែទឹកលើនៃទំនប់

តារាងទី ៣០ បង្ហាញពីលទ្ធផលនៃការរាប់ចរាចរពីថ្ងៃទី ៣១ មករា ដល់ថ្ងៃទី ១៥ កុម្ភៈ ២០០៨ ។ បញ្ជីកំណត់ត្រាលំអិតនៃការរាប់ចរាចរមានផ្តល់អោយនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ២ ។

<u>តារាងទី ៣០</u>: ការរាប់នាវាចរណ៍ នៅលើទន្លេសេសាន និងទន្លេស្រែពក

ថ្ងៃទី	ស្ថានីយ៍ភ្ជួក (១)		ស្ថានីយ៍ស្រែគរ (២)		ស្ថានីយ៍ក្បាលរមាស (១)	
	លើ	ក្រោម				
៣១-មករា	៥៤	២៥	២៣	១៨	៧	៦
១-កុម្ភៈ	៥៤	២៦	២០	២០	៦	៦
២- កុម្ភៈ	៥១	៣៧	១៧	១៣	៥	៨
៣- កុម្ភៈ	៤៨	៣៦	១៤	១២	៨	៨
៤- កុម្ភៈ	៨៤	៥៦	១៨	១៥	៧	៦
៥- កុម្ភៈ	៨0	៥៦	២0	១៨	៦	៦
៦- កុម្ភៈ	៩៤	៤៦				
៧- កុម្ភៈ	១0២	៥២				

Draft

៨- កុម្ភៈ	៩១	៩0				
៩- កុម្ភៈ	៩0	៨៨				
១0- កុម្ភៈ	៨៥	៨៣				
១១- កុម្ភៈ	៧១	៨៧				
១២- កុម្ភៈ	៨៥	១0១				
១៣- កុម្ភៈ	៩២	៨៦				
១៤- កុម្ភៈ	៨៧	៨៥				
១៥- កុម្ភៈ	៧៥	៨0				
សរុប	១២៤៣	១0៣៤	១១២	៩៦	៣៥	៤0
មធ្យម	៧៨	៦៥	១៥	១៦	៧	៧

<u>ចំណាំ</u>: ការរាប់នាវាចរណ៍ធ្វើឡើងនៅពេលថ្ងៃតែប៉ុណ្ណោះ (៦:00ព្រឹក ដល់ ៦:00ល្ងាច)

Draft

ក្រុមសិក្សាបានរកឃើញថា ចរាចរទូកភាគច្រើនទាំងនៅទន្លេសេសាន និង ស្រែពក ត្រូវបានប្រើសំរាប់ដឹកជញ្ជូនគ្រួសារជាមួយនឹងការផ្ទុកធម្មតាតិចជាង ១តោន និង ធ្វើដំណើរពីភូមិមួយទៅមួយ។ ប៉ុន្តែទូកដឹកទំនិញពីរបីគ្រឿងប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចផ្ទុកចំណុះអតិបរមា ១.៥តោន នៅតែធ្វើនាវាចរណ៍នៅក្នុងទន្លេទាំងពីរនៅរដូវវស្សាប៉ុណ្ណោះ យោងទៅតាមសំដីលោកមេឃុំ ។ ក្នុងតារាងទី ៣0 បង្ហាញពីសកម្មភាពនាវាចរណ៍ទាំងខ្សែទឹកក្រោម និង ខ្សែទឹកលើនៃទំនប់ដែលស្នើសុំដូចខាងក្រោម:

- ស្ថានីយ៍ភ្ជួក (១) ចំងាយ ៧គ.ម ខ្សែទឹកខាងក្រោមនៃទីតាំងទំនប់ទន្លេសេសាន: ប្រជាជនភាគច្រើននៅទីនេះប្រើកាណូតតូចៗ។ មាននាវាចរណ៍ពី ៦៥-៧៨ កំពុងដំណើរការសំរាប់ការដឹកជញ្ជូនមនុស្ស និងទំនិញប្រចាំថ្ងៃពីភូមិមួយទៅភូមិមួយ និងទៅទីរួមខេត្តស្ទឹងត្រែង។ នៅក្នុងចំនួននាវាចរណ៍ខាងលើមានទូកពី ១0-១៥ ដែលនៅធ្វើដំណើរឆ្លងកាត់ទៅភូមិនៅខ្សែទឹកលើរបស់ទំនប់ យោងទៅតាមជំទប់ឃុំភ្ជួក ។
- ស្ថានីយ៍ស្រែគរ (២) ចំងាយ ២៣ គ.ម នៅខ្សែទឹកខាងលើនៃទីតាំងទំនប់ទន្លេសេសាន: មានកាណូតតូចៗមួយចំនួន (១៦-១៩ ទូក) កំពុងដំណើរការនៅឃុំស្រែគរសំរាប់ការដឹកជញ្ជូនប្រចាំថ្ងៃ ទាំងមនុស្ស និងទំនិញពីភូមិមួយទៅភូមិមួយ ។
- ស្ថានីយ៍ក្បាលរមាស (៣) ចំងាយ ៣៥គម នៅខ្សែទឹកខាងលើនៃទីតាំងទំនប់ នៅលើទន្លេស្រែពក: មានកាណូតតូចៗ តិចតួចប៉ុណ្ណោះ (៧ទូក) កំពុងដំណើរការនៅឃុំក្បាលរមាស ។

៤.៣.៤ ការប្រើប្រាស់ដី

ដីប្រើប្រាស់នៅស្រុកសេសាន គឺសំបូរទៅដោយព្រៃឈើ ដែលមានផ្ទៃក្រឡាសរុប ២៤៤.៣៨០ ហ.ត ឬ ៩០.៤% នៃផ្ទៃដីសរុបរបស់ស្រុក ខណៈដែលដីកសិកម្មមាន ៦.០២១ហ.ត ឬ ២.២%ប៉ុណ្ណោះ ហើយដីសំរាប់ប្រើប្រាស់ផ្សេងទៀតមានទំហំតូច សូមមើលប្រភេទនៃដីប្រើប្រាស់លំអិតនៅក្នុងតារាងទី ៣១ក និង រូបភាពទី ២៦ ។

<u>តារាងទី ៣១ក:</u> ប្រភេទនៃដីប្រើប្រាស់ នៅស្រុកសេសាន

ប្រភេទដីប្រើប្រាស់	ទំហំ (ហ.ត)	ភាគរយ (%)
ដីកសិកម្ម	៦.០២១	២,២
គ្របដណ្ដប់ដោយព្រៃ	២៤៤.៣៨០	៩០,៤
វាលស្មៅ	៣.៩១១	១,៤
ព្រៃល្បោះ	៨.២៦៩	៣,១
ដី និង ថ្ម	២២២	០,១
ទឹកដែលមានស្រាប់	៧.៥៣៣	២,៨
សរុប	**២៧០.៣៣៧**	**១០០,០**

<u>ប្រភព</u> : JICA ២០០៣, ផ្អែកលើ landsat (TM) ឆ្នាំ ២០០០

អាស្រ័យតាមការគ្រោងរបស់គំរោងរោងចក្រវារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម ២ ដីសំរាប់ប្រើប្រាស់នៅក្នុងឃុំទាំងបី ស្រែគរ តាឡាត់ និង ក្បាលរមាស នឹងត្រូវលិចលង់ក្នុងអាងស្តុកទឹក ។ តំបន់ជន់លិចលំអិតពីប្រភេទដីប្រើប្រាស់និមួយៗមានបង្ហាញក្នុងតារាងទី ៣១ខ ។ រូបភាពទី២៦ បង្ហាញពីតំបន់ដីប្រើប្រាស់ដែលជន់លិច និងខូចខាតដោយគំរោង ។

<u>តារាងទី ៣១ខ:</u> ដីប្រើប្រាស់នឹងត្រូវជន់លិចនៅក្នុងអាងស្តុកជាមួយកំរិតកំពស់ទឹក FSL ៧៥ម

កំរិតទឹក ៧៥ម	
ប្រភេទដីប្រើប្រាស់	**ផ្ទៃក្រឡា (ហ.ត)**
ដីព្រៃឈើ	២៨.៩៦៩,៤៩៥
ផ្ទៃទន្លេ/បឹង/អូរ	២.៩៨៩,៦៥៣
ដីកសិកម្ម	១.២៩០,៥៥៨
វាលស្មៅ	២១៨.៧១៤
ដី និង ថ្ម	៤៨,១០៩
ព្រៃល្បោះ	៤៧,៣៩២
សរុប	**៣៣.៥៦៣,៩២១**

Draft

Draft

ype	Area (ha)
	6,021
	244,380
	3,911
	8,269
	222
	7,533
Total	**270,337**

Draft

ដីស្រែក្នុងគ្រួសារនិមួយៗនៅក្នុងតំបន់គំរោង ប្រែប្រួលពីឃុំមួយទៅឃុំមួយ។ តាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវនៅទីកន្លែងផ្ទាល់ គេបានរកឃើញថាដីស្រែដែលកាន់កាប់តាមគ្រួសារនិមួយៗគឺមានពី ០.៥ហ.ត ទៅ ១២ហ.ត។ គ្រួសារដែលបានសម្ភាសន៍ទាំងអស់ បានរាយការណ៍ថាពួកគេមានដីកាន់កាប់ផ្ទាល់ខ្លួន ដែលមិនមែនជាកម្មសិទ្ធិរបស់ឪពុកម្តាយ ឬ ជួលពីអ្នកដទៃឡើយ។ តារាងទី ៣២ បង្ហាញពីដីស្រែកម្មសិទ្ធិរបស់គ្រួសារតាមទំហំខុសៗគ្នា ។ ជាទូទៅប្រជាជននៅក្នុងតំបន់គំរោងមាន ២.៨ភាគរយ កាន់កាប់ដី ០.៥ហ.ត ឬតិចជាងនេះ ២១ ភាគរយ កាន់កាប់ ដីច្រើនជាង ០.៥ហ.ត ទៅ ២ហ.ត, ៥៩.១ភាគរយ កាន់កាប់ដីពី ២ហ.ត ទៅ ៤ហ.ត និង ១៧.១ភាគរយ កាន់កាប់ដីច្រើនជាង ៤ ហ.ត ។ សំអាងទៅលើម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ផ្អែកទៅតាមការសិក្សានៅទីវាលម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ដីភាគច្រើនដែលកាន់កាប់ពុំមានលិខិតកាន់កាប់ដីធ្លីទេ។ ប៉ុន្តែ ពួកគេត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយត្រឹមត្រូវពីអាជ្ញាធរ ក្នុងតំបន់នៅកំរិតភូមិ ឃុំ និង ស្រុក។

តារាងទី ៣២: ការកាន់កាប់ដីស្រែ

តំបន់គំរោង	>0-0.៥ ហ.ត	>0.៥- <២ ហ.ត	២-៤ ហ.ត	>៤ ហ.ត	សរុប
ចំនួនគ្រួសារ (HH)	៥	៣៨	១០៧	៣១	១៨១
ភាគរយ (%)	២.៨	២១	៥៩.១	១៧.១	១០០

Draft

តារាងទី ៣៣ បង្ហាញពីរបាយគ្រួសារដែលជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិដីដាំដំណាំដែលមានទំហំខុសៗគ្នា។ ជាលទ្ធផលពីការសម្ភាសន៍របស់ក្រុមសិក្សា មានគ្រួសារ ១៧.៣ ភាគរយ កាន់កាប់ដី ០.៥ហ.ត ឬ តិចជាងនេះ ៤៤ ភាគរយ កាន់កាប់ដីច្រើន ជាង ០.៥ ហ.ត ទៅតិចជាង ២ហ.ត ៣៤.២ ភាគរយ កាន់កាប់ដី ២ហ.ត និង ៤ហ.ត និង ៧.៧ ភាគរយ មានច្រើនជាង ៤ហ.ត។ ៧៤ គ្រួសារ ទៀតមិនមានដីទេ។ ស្រដៀងទៅនឹងដីស្រែដែរ ស្ទើរតែទាំងអស់នៃដីដាំដំណាំពុំមានលិខិតបញ្ជាក់ពីកម្មសិទ្ធិទេ។ សំអាងទៅលើម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ផ្អែកទៅតាមការសិក្សានៅទីវាល ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិដីភាគច្រើនដែលកាន់កាប់ដី ពុំមានលិខិតកាន់កាប់ដីធ្លីទេ។ ប៉ុន្តែដីប្រភេទនេះក៏ត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយត្រឹមត្រូវ ដោយអាជ្ញាធរក្នុងតំបន់នៅកំរិតភូមិ ឃុំ និង ស្រុកផងដែរ។

តារាងទី ៣៣: ដីដាំដំណាំដែលបានកាន់កាប់

តំបន់គំរោង	>0-0.៥ហ.ត	>0.៥-<២ហ.ត	២-៤ហ.ត	>៤ហ.ត	សរុប
ចំនួនគ្រួសារ (HH)	១៦	៥២	៤0	៩	១១៧
ភាគរយ (%)	១៣,៦៨	៤៤,៤៤	៣៤,១៩	៧,៦៩	១00

៤.៣.៥ ការអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម

ដីកសិកម្មសរុបនៅស្រុកសេសានគឺ ៥២២០ហ.ត ដែលនៅក្នុងនោះ ៤៩៥០ហ.ត ជាស្រែវស្សា និង ២៧០ហ.ត ជាដីកសិកម្មនៅតំបន់ខ្ពស់ ។ ស្រុកសេសាន គឺជាជង្រុកស្រូវចម្បងមួយនៃខេត្តស្ទឹងត្រែង បើតាមទិន្នន័យដែលទទួលបានពីប្រធានមន្ទីរកសិកម្មខេត្ត ។ ដីកសិកម្មតំបន់ខ្ពស់មាន (i) ការអនុវត្តការដាំដុះចល័ត: ស្រូវចំការ ពោត ដំឡូងមី ចេក ។ល។ និង (ii) ការអនុវត្តន៍ការដាំដុះនៅមួយកន្លែង: ស្វាយ ម្នាស់ ស្វាយចន្ទី ចេក ។ល។

យោងទៅតាមការសិក្សានៅទីកន្លែងជាក់ស្តែងបានរកឃើញថា នៅតាមដងទន្លេសេសាន និង ស្រែពក ប្រជាជនចូលចិត្តធ្វើស្រែ ដែលគេស្គាល់ថាជាស្រូវចំការ និងផលិតកម្មដំណាំសំរាប់មួយរដូវក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ដូច្នេះគ្មានស្រូវ និង/ឬ ផលិតកម្មដំណាំណាមួយ ត្រូវបានធ្វើទេនៅក្នុងរដូវប្រាំងទេ ។ នេះមិនមែនមានន័យថា គ្មានធារាសាស្ត្រនៅក្នុងរដូវប្រាំងទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងការខ្វះនូវមធ្យោបាយដើម្បីស្រោចស្រពដីរបស់គេ ឬប្រហែលជាមកពីប្រពៃណីរបស់គេដែលទំលាប់ដាំតែមួយរដូវ ។ ការដាំស្រូវចំការ ជាទូទៅត្រូវបានបែងចែកជាពីរប្រភេទ: កសិកម្ម ពនេចរ និង អចិន្ត្រៃយ៍ ។ កសិកម្មពនេចរ ទាក់ទងទៅនឹងការសំអាតព្រៃដើម្បីដាំស្រូវ និង ដំណាំដទៃទៀតសំរាប់រយៈពេលពី ២-៥ ឆ្នាំ មុននឹងធ្វើការផ្លាស់ទី/វិលទៅកន្លែងមួយទៀត ។ ក្នុងករណីភាគច្រើន កសិករធ្វើការសំអាតតំបន់ដែលបានដាំដុះពីមុន ហើយបានទុកទំនេរចោលជាច្រើនឆ្នាំ ។ កសិកម្មអចិន្ត្រៃយ៍មានដូចជា ការដាំស្រូវនៅកន្លែងដដែលៗរាល់ឆ្នាំ ជាពិសេសក្បាលដីតូចៗដែលនៅជិតផ្ទះកសិករ (McKenney B. and Prom T. 2003) ។ ចាប់តាំងពីកសិកម្មពនេចរ មិនមានអនុវត្តបន្តទៀតនោះ ការអនុវត្តន៍ជាចម្បងក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន គឺកសិកម្មអចិន្ត្រៃយ៍ ។

ស្រូវចំការដែលប្រើប្រាស់ទឹកភ្លៀង ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាដំណាំមានច្រើនជាងគេ ដោយចាប់ផ្តើមស្ទូងនៅខែមិថុនា និង ច្រូតកាត់ខែតុលា ទៅ ធ្នូ ។ រយៈពេលច្រូតកាត់គឺអាស្រ័យទៅលើប្រភេទស្រូវ ។ ឧទាហរណ៍ ស្រូវស្រាលជាធម្មតាត្រូវបានប្រមូលផលបន្ទាប់ពីដាំបានរយៈពេល ៣ខែ ខណៈដែលស្រូវធ្ងន់តែងតែត្រូវបានប្រមូលផលបន្ទាប់ពីដាំបានរយៈពេល ៦ខែ ។ ដំណាំបន្ទាប់បន្សំ ត្រូវបានដាំនៅក្នុងទំរង់ជាចំការចំរុះ ។ ដំណាំប្រភេទនេះ ត្រូវបានដាំដោយគ្មានការស្រោចស្រព ។ នេះមានន័យថា ទោះបីជាវាលស្រែនៅក្បែរទន្លេសេសាន និង ស្រែពកក៏ដោយ ក៏ពួកគេពឹងផ្អែកទាំងស្រុងទៅលើទឹកភ្លៀងដែរ ។ យោងទៅតាមការពឹងផ្អែកលើទឹកភ្លៀង ស្រូវចំការគេស្ទូងនៅរដូវវស្សា ហើយច្រូតនៅចុងរដូវវស្សា ឬ នៅពេលឈប់ភ្លៀង អាស្រ័យទៅតាមពូជស្រូវ និង កត្តាផ្សេងទៀតដូចជា របបទឹកភ្លៀង លក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុ ។ នៅតាមវាលស្រែតំបន់ខ្ពង់រាប ភាគច្រើនដំណាំចំរុះ គឺស្រូវ និង ដំណាំមួយ ចំនួនទៀតដូចជា ពោត ដំឡូងជ្វា ដំឡូងមី សណ្តែកបាយ ល្ង បន្លែ និង ដំណាំដទៃៗទៀត ។

<u>តារាងទី ៣៤</u>: ទិន្នផលស្រូវតាមឃុំ

ឃុំ	ទិន្នផលស្រូវរដូវវស្សា (តោន/ហ.ត)
តាម្សាត់	២.0
ស្រែគរ	១.៥

Draft

ភ្ជួក	១.៨
ក្បាលរមាស	១.៥
ស្រែអង្ក្រង	១.0

ប្រភពៈ ឯកសារឃុំ, ២០០៧

ទិន្នផលស្រូវប្រែប្រួលពីឃុំមួយទៅមួយ ដូចបានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងទី ៣៤ អាស្រ័យទៅលើពូជស្រូវ ការអនុវត្តន៍កសិកម្ម ប្រភេទដី និង កត្តាផ្សេងៗទៀត។ នៅឃុំណាដែលមានទិន្នផលស្រូវខ្ពស់ បង្ហាញថាឃុំនោះមានដីល្អសំរាប់ស្រូវ។ តាមបែបកសិកម្ម ដីខ្ទៅមានជីវជាតិជាងដីក្រហម ដែលមានទីតាំងនៅឆ្ងាយពីស្ទឹងបន្តិច ដែលទំនងជាភាគច្រើនធ្លាប់បានគ្របដណ្តប់ដោយព្រៃឈើ គឺជាដីមានលក្ខណៈល្អប្រសើរសំរាប់ធ្វើស្រែ និងចំការផ្លែឈើ។ អ្នកភូមិនៅតាមដងស្ទឹង ភាគច្រើនបានរាយការណ៍ថា ដីស្រែរបស់គេ អាចផ្តល់អោយគេនូវអាហារគ្រប់គ្រាន់ជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ។ ការអង្កេតជាក់ស្តែង បានរកឃើញនូវគំរូទូទៅមួយ និង របាយដំណាំចំរុះ តាមរយៈទេសភាព ដែលមានទំនាក់ទំនងជាមួយទន្លេសេសាន។

ចំការផ្លែឈើមានចំងាយឆ្ងាយពីទន្លេ ហើយវាមានលក្ខណៈធម្មតាសំរាប់អ្នកភូមិ ដែលរស់នៅក្បែរទន្លេសេសាន និង ស្រែពក ដោយវាបានផ្តល់នូវប្រភពចំណូលបន្ថែម ខណៈដែលសួនដំណាំនៅក្បែរផ្ទះ និង ស្ថិតនៅចន្លោះផ្ទះ និង ទន្លេ (SWECO 2006)។ ដំណាំទាំងនោះត្រូវបានបែងចែកជាបីចំណាត់ថ្នាក់: ដំណាំដាំនៅសួនក្បែរផ្ទះ, ដំណាំ/រុក្ខជាតិផ្តល់អាហារ ស្ថិតនៅខាងក្រោយផ្ទះ (ទីធ្លាខាងក្រោយ) និង រុក្ខជាតិដែលប្រើសំរាប់ដាំនៅក្បែរមាត់ស្ទឹង និង/ឬ តាមជំរាលច្រាំងដងទន្លេ (តារាងទី ៣៥)។

តារាងទី ៣៥: បញ្ជីដំណាំ និង ឈើហូបផ្លែនៅក្នុងតំបន់គំរោង

រុក្ខជាតិដែលដាំនៅសួនក្បែរផ្ទះ		ដំណាំ និង ឈើហូបផ្លែស្ថិតនៅខាងក្រោយផ្ទះ (ទីធ្លាក្រោយផ្ទះ)		រុក្ខជាតិដែលប្រើសំរាប់ដាំនៅក្បែរមាត់ស្ទឹង និង/ឬ តាមជំរាលច្រាំងតាមមាត់ទន្លេ	
ឈ្មោះក្នុងតំបន់	ឈ្មោះភាសាអង់គ្លេស	ឈ្មោះក្នុងតំបន់	ឈ្មោះភាសាអង់គ្លេស	ឈ្មោះក្នុងតំបន់	ឈ្មោះភាសាអង់គ្លេស
អំពិល	Tamarind	អំពិល	Tamarind	អំពៅ	Sugar cane
ចេក	Banana	អំពៅ	Sugar cane	ខ្ទឹមស	Spring onion
ជីរនាងវង	Mint	ចេក	Banana	ល្ពៅ	Species of Sapotaceae
ជីរក្រហម	Basil	ជីរនាងវង	Mint	ល្ង	Sesame
ជីរវ៉ាន់ស៊ុយ	Coriander	ដំឡូងជ្វា	Sweet potatoes	ល្ពៅ	Pumpkin
ដើមដូង	Coconut tree	ដំឡូងគរ	Cassava	ម្នាស់	Pineapple
ដើមគរ	Bombax	ដើមដូង	Coconut tree	ម្ទេស	Chili

Draft

ដើម ទឹកដោះគោ	Milk fruit	ដើមគរ	Bombax	ឌីឡឹក	Water melon
ខ្នុរ	Jackfruit	ដើមទឹកដោះគោ	Milk fruit	ពោត	Corn
ខ្ទឹម	Spring onion	ខ្ញី	Ginger	ស្ពា	Betel nut
ក្រូចឆ្មា	Lemon (limc)	ខ្នុរ	Jackfruit	ស្ពៃ	Lettuce
ក្រូចពោធិសាត់	Orange	ក្រូចពោធិសាត់	Orange	ស្វាយ	Mango
ក្រូចថ្លុង	Pomelo	ល្ហុង	Papaya	ស្វាយចន្ទី	Cashew
ល្ហុង	Papaya	ល្ហុត	Species of Sapotaceae	ថ្នាំជក់	Tobacco
ល្ហុត	Species of Sapotaccae	ល្ង	Sesame	ត្រប់ក្ដិប	Aubergine
ម្យ៉ាន	Longan	ម្យ៉ាន	Longan	ត្រកួន	Morning glory
ម្ទេរ	Peper betel	សណ្ដែកបាយ	Mung bean	ត្រាវ	Taro
ម្ទេស	Chili	សេដា	Pomelo		
ននោង	Long gourd -2 (smooth surface)	ស្លឹកគ្រៃ	Lemon grass		
រំចេក	Pandan	ស្ពឺ	Corambole		
រំដេង	Galanga	ស្ពៃ	Lettuce		
សណ្ដែកគួរ	Long bean	ស្វាយ	Mango		
ស្ពា	Betel nut	ស្វាយចន្ទី	Cashew		
ស្លឹកគ្រៃ	Lemon grass	ថ្នាំជក់	Tobacco		
ស្ពឺ	Corambole	ត្រាវ	Taro		
ស្ពៃ	Lettuce				
ស្វាយ	Mango				
ស្វាយចន្ទី	Cashew				
ត្រប់	Species of Solaneaceae				
ត្របែក	Guava				
ត្រប់ក្ដរគោ	Aubergine				
ត្រឡាច	Long gourd - 1 (hairy)				
ត្រសក់	Cucumber				

Draft

សំគាល់: ដំណាំ និង ឈើហូបផ្លែទាំងនេះ រាយការណ៍ដោយអ្នកភូមិកត់ត្រាក្នុងពេលសិក្សានៅទីវាល ហើយចងក្រងនៅទីនេះតាមលំដាប់អក្ខរក្រមឈ្មោះក្នុងតំបន់ ។ ប៉ុន្តែ ដំណាំខ្លះពិបាកនៅក្នុងការកំណត់ឈ្មោះរបស់វាដោយសារគេហៅវាជាភាសាឡាវ ។

អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ដែលធ្វើការខាងផ្នែកកសិកម្មនៅក្នុងស្រុកសេសានមានដូចជា:

- សកម្មភាពដៃគូរអភិវឌ្ឍន៍ (DPA) (Development Partner in Action)
- សហគមន៍ព្រៃឈើ
- សហគមន៍ជលផល
- PFD (គំរោងចប់នៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ២០០៧)
- VSO (ផ្តោតទៅលើសុខភាព)
- CEPA (សមាគមន៍ការពារវប្បធម៌ និងបរិស្ថាន)

៤.៣.៦ វិស័យទេសចរណ៍

មានធនធានធម្មជាតិ និង ធនធានសង្គមមួយចំនួន បំរើអោយការអភិវឌ្ឍន៍ទេសចរណ៍ ក្នុងខេត្តស្ទឹងត្រែង ។ វាសំបូរទៅដោយព្រៃឈើជាច្រើនប្រភេទនៅក្នុងទឹកដីខេត្តទាំងមូល និង ជំរកសត្វព្រៃខ្លះ១ រួមបញ្ចូលទាំងសត្វទឹក និង គោក (ផ្ទៃរាតនៅទន្លេមេគង្គ ស្ថានីយ៍ Ramsa ក្នុងខេត្តស្ទឹងត្រែង) ។ ប្រាសាទ និង វត្តចាស់១ មានវត្តមាននៅក្នុងស្រុកមួយចំនួន ឧទ្យានរណ៍ប្រាសាទព្រះគោនៅក្នុងស្រុកថាឡាបរិវ៉ាត់ ។

ទាក់ទងទៅនឹងតំបន់គំរោង ប្រាសាទមួយឈ្មោះ ភូ ស្ថិតនៅក្នុងភូមិកំភួន ឃុំភ្ជុក ស្រុកសេសាន ដែលស្ថិតនៅខ្សែទឹកក្រោមនៃទំនប់ដែលបានស្នើសុំសំរាប់គំរោងរោងចក្រវារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម ២ ។

មានទឹកឆាតូច១ ជាច្រើននៅក្នុងទន្លេសេសាន និង ស្រែពក ហើយខ្លះបានផ្តល់ជាសក្តានុពលសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ទេសចរណ៍ ជាពិសេសទឹកឆានៅក្នុងភូមិភ្ជុក និង ទឹកជ្រោះ អ្ងរចាប់ ក្នុងភូមិកំភួន ឃុំភ្ជុក ស្រុកសេសាន ស្ថិតនៅខ្សែទឹកក្រោម ខាងក្រោយរោងចក្រវារីអគ្គិសនីសេសានក្រោម ២ ។ បច្ចុប្បន្នទឹកឆាទាំងពីរនៅឃុំភ្ជុកបានទទួលការចាប់អារម្មណ៍យ៉ាងខ្លាំងពីទេសចរណ៍ជាតិ ។

ថ្មីៗនេះអាស្រ័យដោយមានសន្តិសុខ ១០០% និង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូនត្រូវបានកែលំអរួចរាល់ និង ភាពសំបូរទៅដោយធនធានធម្មជាតិ ជាពិសេស ព្រៃឈើ និង ត្រី ជាហេតុធ្វើអោយខេត្តស្ទឹងត្រែងបានទាក់ទាញភ្ញៀវទេសចរណ៍ជាតិ និង អន្តរជាតិយ៉ាងច្រើនអោយមកលេង និង ទស្សនា ។ គេអាចនិយាយបានទៀតផងដែរថា ខេត្តស្ទឹងត្រែង គឺជាកន្លែងមានសក្តានុពលមួយសំរាប់ទេសចរណ៍ធម្មជាតិ ។

Draft

៤.៤ ធនធានសង្គម និង វប្បធម៌

៤.៤.១ ប្រជាជន

ពាមរដ្ឋបាលកិច្ច ខេត្តស្ទឹងត្រែងមានស្រុកចំនួន ៥ ដែលមាន ៣៤ឃុំ និង ១២៨ភូមិ។ យោងទៅតាមទិន្នន័យដែលមាននៅក្នុងខេត្តនៅចុងឆ្នាំ ២០០៧-២០០៨ ខេត្តនឹងមានប្រជាជនសរុប ៩៨៣៧៤ នាក់ (តារាងទី ៣៦)។ ដង់ស៊ីតេប្រជាជាននឹងមាន ៨.១៩នាក់ ក្នុងមួយគីឡូម៉ែត្រការ៉ែ។

តារាងទី ៣៦: ស្ថិតិប្រជាជននៅក្នុងខេត្តស្ទឹងត្រែង ឆ្នាំ ២០០៧

ល.រ	ពណ្ណនា	ស្រុក					សរុប
		ស្ទឹងត្រែង	សេសាន	សៀមបុក	ថាឡាបរិវ៉ាត់	សៀមប៉ាង	
១	ចំនួនឃុំ	៤	៧	៧	១១	៥	៣៤
២	ចំនួនភូមិ	១៧	២២	១៧	៤៤	២៨	១២៨
៣	ចំនួនគ្រួសារ	៥៥២៤	២៧១៦	៣២២០	៤៦៥០	៣០៩៦	១៩២០៦
៤	ប្រជាជនសរុប	២៧២២០	១២៩៦១	១៨៣៥៨	២៥០៨០	១៤៧៥៥	៩៨៣៧៤

ប្រភព: សៀវភៅស្ថិតិប្រចាំឆ្នាំរបស់ខេត្តស្ទឹងត្រែង ឆ្នាំ ២០០៧-២០០៨

Draft

តំបន់គំរោង មានទីតាំងនៅក្នុងស្រុកសេសាន។ ស្រុកនេះមានព្រំដែនភូមិសាស្ត្រជាមួយស្រុកសៀមប៉ាងនៅផ្នែកខាងជើង ខេត្តមណ្ឌលគីរី នៅខាងត្បូង ស្រុកស្ទឹងត្រែងនៅខាងលិច និង ខេត្តរតនៈគីរី នៅខាងកើត។ ប្រជាជននៅក្នុងតំបន់គំរោងមានពណ្ណនានៅក្នុងតារាងទី ៣៧ ។

តារាងទី ៣៧: ចំនួនប្រជាជនក្នុងតំបន់គំរោង

ឃុំ	ឈ្មោះភូមិ	# គ្រួសារ	ប្រជាជន	ស្ត្រី	ទំហំគ្រួសារ
តាឡាត់	តាឡាត់	៧២	៣៥៩	១៨០	៥.០
	រំពាត់	៥៣	២២១	១១១	៤.២
	ស្វាយរៀង	២៥៦	១១៧២	៦០១	៤.៦
	ខ្សាច់ថ្មី	២៥៥	១១៦៣	៥៨៥	៤.៦
ស្រែគរ	ស្រែគរមួយ	១៦៥	៧៤៩	៣៧៦	៤.៥
	ស្រែគរពីរ	១៥៨	៧២៨	៣៧២	៤.៦
ភ្ជុក	ភ្ជុក	១៩៦	៨០៣	៤០២	៤.១
	ពានប៊ុង	៦៨	២៨៩	១៤៧	៤.៣

ក្បាលរមាស	ក្រាបីជ្រុំ	១៧៧	៧៩៨	៤០៧	៤,៥
	ក្បាលរមាស	១០៦	៥៣៨	២៦៥	៥,១
	ស្រែស្រណុក	១០៤	៥២៩	២៤៥	៥.១
	ស្រែពក	៤៧	១៩៥	៩៧	៤,១
		សរុប	***១៦៥៧***	***៧៥៤៤***	***៣៧៨៨***	

ប្រភព: ឯកសារឃុំ, ២០០៧

ជនជាតិភាគតិច និង សាសនា

ផ្នែកនេះផ្តល់ព័ត៌មានពីសាសនា និង ជានជាតិភាគតិច ដែលបានយកមកពីឯកសារឃុំ និង ការអង្កេតគ្រួសារដោយក្រុមសិក្សាតាមលំដាប់លំដោយ។ ទោះបីជាមានក្រុមជនជាតិភាគតិចខុសៗគ្នាច្រើន រស់នៅក្នុងភូមិតាមដងទន្លេសេសាន និង ស្រែពក (SWECO ២០០៦ សិក្សានៅតាមទន្លេសេសាន និង ស្រែពក និង បណ្តាញការពារទន្លេ 3S ២០០៧) ក៏ដោយ ក៏មានគ្រួសារតិចតួចប៉ុណ្ណោះ ដែលឃើញរស់នៅក្នុងតំបន់គំរោង។ ក្រុមជនជាតិដែលរស់នៅក្នុងតំបន់គំរោងមានដូចជា ចារ៉ាយ ឡាវ គ្រីង ភ្នង និង ព្រៅ។ រូបភាពទី ២៧ បង្ហាញពីភាគរយនៃក្រុមជនជាតិភាគតិចដែលបានសម្ភាសន៍នៅក្នុងតំបន់គំរោង។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅខ្សែទឹកលើ និង ក្រោមនៃតំបន់គំរោងក៏មានចំនួនក្រុមជនជាតិភាគតិចយ៉ាងច្រើន ជាពិសេស ឡាវ និង ភ្នង។

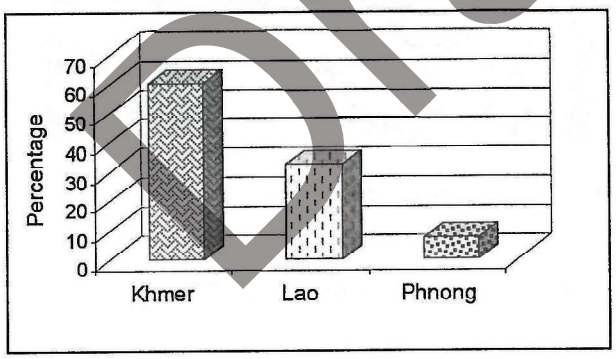

រូបភាពទី ២៧: ជនជាតិភាគតិចនៅក្នុងតំបន់គំរោង

ទោះបីជាជនជាតិភាគតិចខ្លះដូចជា ចារ៉ាយ ឡាវ គ្រីង ភ្នង និង ព្រៅ ត្រូវបានរាយការណ៍ដោយបណ្តាញការពារទន្លេ 3S ឆ្នាំ ២០០៧ នៅក្នុងតំបន់គំរោង ក៏ជនជាតិខ្លះយើងមិនបានជួប និង ធ្វើសម្ភាសន៍ក្នុងពេលធ្វើការសិក្សានៅទីវាលឡើយ ដោយសារពួកគេជាប់រវល់។ ដូច្នេះ អ្នកដែលត្រូវបានសម្ភាសន៍មានតែជនជាតិខ្មែរ ឡាវ និង ភ្នង ប៉ុណ្ណោះ។ ភាគរយខ្ពស់ជាងគេនៅក្នុងតំបន់គំរោងគឺ ជនជាតិខ្មែរ ដែលមានប្រហែល ៦០% នៃអ្នកដែលបានសម្ភាសន៍ បន្ទាប់មកដោយជនជាតិឡាវដែលស្ទើតែទាំងអស់រស់នៅក្នុងស្រុកស្រែគរ (មានប្រហែល ៣៣%) និង ភ្នងភាគច្រើនរស់នៅក្នុងភូមិក្បាលរមាស (មានប្រហែល ៧%)។

Draft

៤.៤.២ វិស័យសុខភាព

នៅក្នុងឃុំតាឡាត់ គ្មានមណ្ឌលសុខភាពទេ។ បើសិនជាមានអ្នកជំងឺនៅក្នុងឃុំ ពួកគេត្រូវធ្វើដំណើរឆ្ងាយទៅរកមណ្ឌលសុខភាពនៅខេត្តស្ទឹងត្រែង។ ជាមធ្យមចំងាយពីឃុំតាឡាត់ទៅមណ្ឌលសុខភាពគឺប្រហែល ១២៨ គ.ម (ឯកសារឃុំតាឡាត់ ឆ្នាំ ២០០៧)។ នេះបញ្ជាក់ថាបច្ចុប្បន្ននេះ គ្មានមធ្យោបាយសុខភាពត្រូវបានផ្តល់អោយសំរាប់ឃុំនេះទេ។ នៅឃុំស្រែគរ ក៏គ្មានមណ្ឌលសុខភាពដែរ។ ជាមធ្យម ចំងាយពីឃុំស្រែគរទៅការិយាល័យសុខភាពខេត្ត គឺប្រហែល ៩០គ.ម (ឯកសារ ឃុំស្រែគរឆ្នាំ ២០០៧)។ នៅឃុំភ្ជុក គ្មានមណ្ឌលសុខភាពឃុំទេ ក៏ន្លែងដែលនៅជិតបំផុតគឺមណ្ឌលសុខភាពឃុំកំភូន។ ជាមធ្យម ចំងាយពីឃុំភ្ជុកទៅមណ្ឌលសុខភាពឃុំកំភូនគឺប្រហែល ៨.៥ គ.ម (ឯកសារឃុំភ្ជុក ឆ្នាំ ២០០៧)។ វាមានភាពងាយស្រួលណាស់ សំរាប់ប្រជាជននៅក្នុងឃុំភ្ជុក ដើម្បីទទួលបានសេវាសុខភាព ។ ចំងាយពីឃុំក្បាលរមាស ទៅមណ្ឌលសុខភាពដែលនៅជិតបំផុតគឺប្រហែល ៤០គម (មណ្ឌលសុខភាពកូនមុំ ខេត្តរតនៈគីរី)។

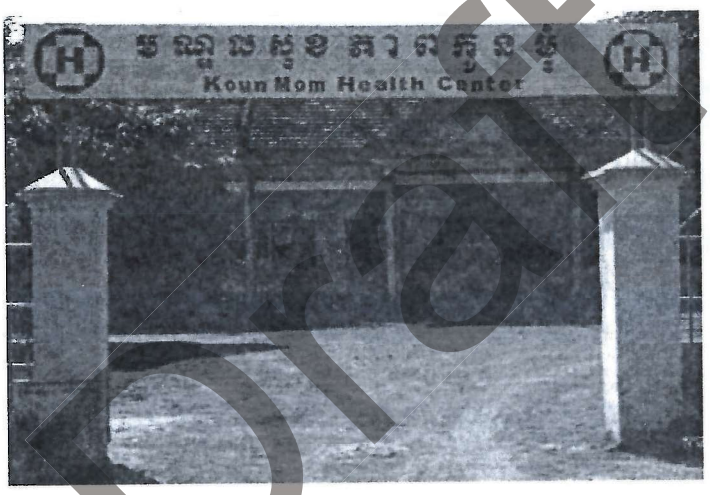

រូបភាពទី ២៨: មណ្ឌលសុខភាពនៅស្រុកកូនមុំ ខេត្តរតនៈគីរី

Draft

គ្រប់ឃុំទាំងអស់ នៅក្នុងតំបន់គំរោងមានចំនួនតិចណាស់ ដែលបំរើសេវាសុខភាព។ ជាញឹកញាប់ប្រជាជនខ្លះប្រើរុក្ខជាតិថ្នាំនៅក្នុងតំបន់ សំរាប់ការព្យាបាលរបស់ពួកគេ ។ ក្នុងពេលខ្លះ ការសំរាលបុត្ររបស់ស្ត្រីភាគច្រើន គឺអាស្រ័យទៅលើឆ្លងបុរាណ។ ដោយសារគ្មានមណ្ឌលសុខភាពឃុំនៅក្នុងតំបន់គំរោង អ្នកផ្តល់ព័ត៌មានគន្លឹះជាច្រើនដូចជា មេភូមិ អនុមេភូមិ និង ព្រឹទ្ធាចារ្យនៅក្នុងភូមិ ត្រូវបានសួរពីរឿងរ៉ាវសុខភាព។ ជាលទ្ធផល គេបានរកឃើញថាជំងឺដែលទាក់ទងទៅនឹងទឹក និង មូសមានច្រើន។ ជំងឺដែលទាក់ទងទៅនឹងទឹកមានដូចជា ជំងឺរាគធម្មតា រាគធ្ងន់ធ្ងរ រាគមួល ជំងឺឆ្លងស្បែក ជាដើម។ល។ ខណៈដែលជំងឺទាក់ទងទៅនឹងសត្វមូសមានដូចជា គ្រុនចាញ់ និង ជំងឺក្តែ។ ជំងឺទាំងនេះត្រូវបានរាយការណ៍ថាកើតឡើងនៅក្នុងគ្រួសារភាគច្រើនពេញមួយឆ្នាំ។

តារាងទី ៣៨: ជំងឺសំខាន់ៗដែលបានកត់ត្រានៅក្នុងតំបន់គំរោង

ល.រ	ជំងឺ	មណ្ឌលសុខភាព	
		កំភួន	ក្ងានមុំ
១	*រាគធម្មតា*	៨0	២៤៩
២	*រាគធ្ងន់ធ្ងរ*	0	0
៣	*ក្រូនចាញ់*	៧៨	១0
៤	*ក្រូនឈាម*	0	0
៥	*ជំងឺឆ្លងសើស្បែក*	១0២	១៥
៦	*ជំងឺភ្នែក*	៤៣	២១

ប្រភពៈមណ្ឌលសុខភាព, ២00៧

ទិន្នន័យសុខភាពដែលមានត្រូវបានទទួលពីឃុំកំភួន និង ឃុំស្រែអង្ក្រង ដែលទិន្នន័យពីជំងឺ ត្រូវបានកត់ត្រា ដូចមានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងទី ៣៨ ។ ប៉ុន្តែនៅឃុំកំភួន ទិន្នន័យទៅលើជំងឺចម្បងៗ មិនអាចតំណាងអោយលក្ខខណ្ឌ សុខភាពនៅក្នុងឃុំភ្ជុកទេ ប៉ុន្តែវាអាចផ្តល់ជាប្រវត្តិសំរាប់ស្ថានភាពជំងឺទូទៅ។ ដូច្នេះ ជំងឺចម្បងៗនៅក្នុងឃុំភ្ជុក គឺទាប ជាងអ្វីដែលមានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងទី ៣៨ ពីព្រោះតារាងបង្ហាញពីទិន្នន័យនៅក្នុងឃុំទាំងពីរ គឺភ្ជុក និង កំភួន។ ជំងឺ ដែលសំបូរច្រើនជាងគេនៅក្នុងឃុំភ្ជុក គឺជំងឺឆ្លងសើស្បែក បន្ទាប់មកគឺ ជំងឺរាគធម្មតា ក្រូនចាញ់ និង ជំងឺភ្នែក។ ជំងឺភ្នែក ជំងឺឆ្លងសើស្បែក និង ក្រូនចាញ់ក៏មិនសូវមាននៅក្នុងឃុំដែរ។ ជំងឺរាគធម្មតា ជាទូទៅ ត្រូវបានសន្ត្ងត់ថា បណ្តាលមកពីកង្វះអនាម័យ និង ប្រភពទឹកស្អាត។

ផ្ទៃកទៅតាមទិន្នន័យដែលទទួលបានពីការអង្កេតនៅទីវាលបានរកឃើញថា ជំងឺដែលសំបូរជាងគេគឺជំងឺរាគ មួល បន្ទាប់មកគឺជំងឺសើស្បែក ជំងឺក្រូនពោះវៀន ក្រូនចាញ់ និង អាសន្នរោគ។ ជាមូលដ្ឋាន ការឆ្លងនៃជំងឺរាគមួល គឺបានឆ្លងតាមរយៈអនាម័យមិនបានត្រឹមត្រូវ។ មូលហេតុមួយ ក្នុងចំណោមមូលហេតុជាច្រើននៃជំងឺរាគមួល គឺការ បិនលាងសំអាតដៃបន្ទាប់ពីបន្ទោរបង់នៅក្នុងបង្គន់ ឬ នៅជុំវិញដុបព្រៃ ដែលនៅមិនឆ្ងាយពីផ្ទះ។ ជំងឺស្បែកក៏មាន ក៏រីតខ្ពស់ដែរនៅក្នុងកំឡុងពេលសិក្សា។ វាហាក់ដូចជាមានការពិបាក ដើម្បីធ្វើការសំរេចពីមូលហេតុនៃជំងឺបែបនេះ មិនដឹងថាមកពីការប្រើប្រាស់ទឹករាល់ថ្ងៃ ឬអ្វីផ្សេងទៀត ប៉ុន្តែមូលហេតុមួយដែលទំនងជាងគេ គឺកង្វះអនាម័យ។ ជំងឺ ផ្សេងទៀត សំបូរកើតឡើងនៅគ្រប់ទីកន្លែងនៅពាសពេញប្រទេស។

Draft

៤.៤.៣ វិស័យអប់រំ

វិស័យអប់រំគឺកំពុងត្រូវបានកែលំអ ដែលបណ្តាលអោយមានការលូតលាស់យឺតៗ។ កំរិតនៃការសិក្សា និងអត្រាអនក្ខរភាព នៅក្នុងចំណោមស្ត្រី ជាទូទៅមានទាបជាងបុរស។ មានភាពខុសគ្នាផងដែរចំពោះទីក្រុង និង ជនបទ ដែលបានរកឃើញពីភាពខុសគ្នាយ៉ាងច្បាស់ (CIPS ២០០៤)។ ដោយសារវិស័យអប់រំជាផ្នែកមួយយ៉ាងសំខាន់ វាមានការចាំបាច់ណាស់ដើម្បីធ្វើអោយវាលេចឡើង ចេញពីតំបន់គំរោង។

ប៉ុន្តែមុននឹងពណ៌នាអំពីអត្រានៃអនក្ខរភាព គេគួរតែផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើសេវាសាលារៀន។ តាមការសិក្សា មិនមានវិទ្យាល័យ ត្រូវបានរកឃើញនៅក្នុងតំបន់គំរោងឡើយ ។ ប៉ុន្តែមានអនុវិទ្យាល័យ ២ នៅក្នុងឃុំស្រែអង្ក្រង និង ឃុំស្រែគរ។ នៅឃុំស្រែគរ អនុវិទ្យាល័យស្ថិតនៅជិតភូមិ នឹងត្រូវរងផលប៉ះពាល់ដោយគំរោង បើសិនជាគេសាងសង់។ ម្យ៉ាងទៀត នៅឃុំស្រែអង្ក្រង ចំងាយពីភូមិទៅអនុវិទ្យាល័យត្រពាំងក្របាម មានប្រហែល ២២ គ.ម។ សាលានេះ ហាក់ដូចជានឹងមិនរងផលប៉ះពាល់ដោយសារគំរោងទេ ប៉ុន្តែវាត្រូវបានបញ្ជាក់នៅទីនេះ ដើម្បីអោយដឹងអំពីសេវាអប់រំនៅក្នុងតំបន់គំរោង។ នៅក្នុងឃុំទាំងអស់ សុទ្ធតែមានសាលាបឋមសិក្សា (តារាងទី ៣៩)។ ចំនួនសាលាបឋមសិក្សា គឺអាស្រ័យទៅលើទីតាំងរបស់ភូមិទាំងនោះ។ ជាក់ស្តែង នៅឃុំកា្ឍលរមាស ដោយសារចំងាយពីភូមិមួយទៅមួយឆ្ងាយ សាលាបឋមសិក្សាត្រូវបានសាងសង់បន្តបន្ទាប់ក្នុងនៅក្នុងភូមិទាំងអស់ដើម្បីជួយសំរួលដល់សេវាអប់រំនៅក្នុងឃុំ។

<u>តារាងទី ៣៩</u>: ចំនួនសាលា និង ត្រូ

ឃុំ	បឋមសិក្សា	# ថ្នាក់	អនុវិទ្យាល័យ	# ថ្នាក់
តាឡាត់	៤	២១	0	0
ស្រែគរ	១	៧	១	៥
ភ្ជួក	២	១២	0	0
ក្ប្ាលរមាស	៤	៣២	0	0
ស្រែអង្ក្រង	១	៤	0	0

<u>ប្រភព</u>: មន្ទីរអប់រំខេត្តស្ទឹងត្រែង, ២០០៧

Draft

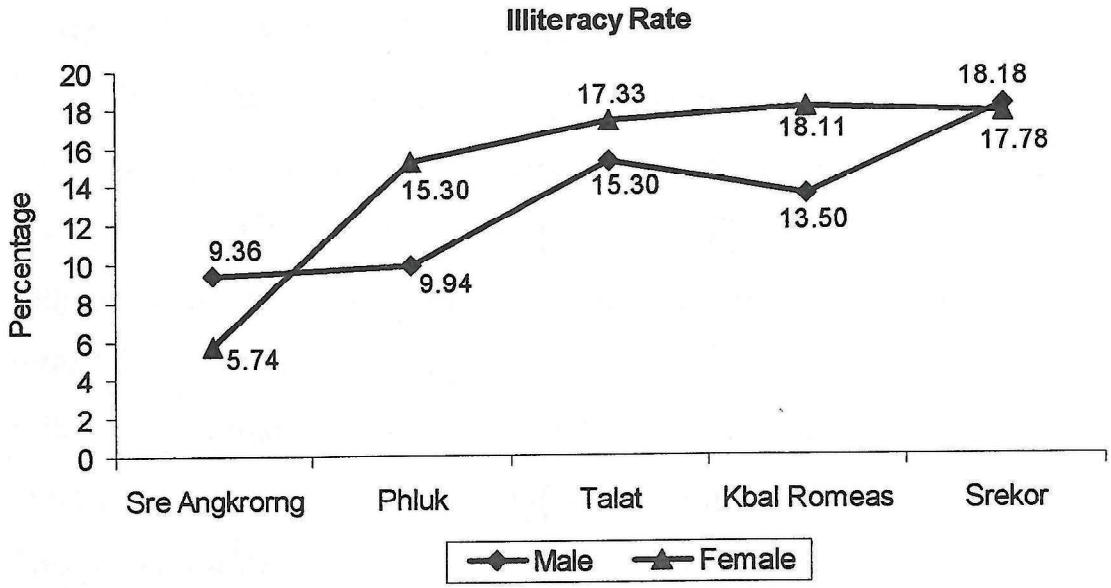

រូបភាពទី ២៩: អត្រាអនក្ខរភាពយោងទៅតាមភេទ និង ឃុំ

Draft

រូបភាពទី ២៩ បង្ហាញព័ត៌មានអំពីអនក្ខរភាព និង កំរិតសិក្សាអាស្រ័យតាមភេទ។ អត្រាអនក្ខរភាពត្រូវបានគណនាពីប្រជាជានបុរស និង ស្ត្រីដែលមានអាយុពី ១៥-៦០ ឆ្នាំ នៅក្នុងភូមិនិមួយ១តាមលំដាប់លំដោយ។ ប៉ុន្តែភាគរយរបស់អនក្ខរជនជាស្ត្រី មានខ្ពស់ជាងបុរសនៅក្នុងឃុំទាំងបីៈ ភ្លុក, តាឡាត់ និង ក្បាលរមាស។ ភាគរយទាំងបុរស និង ស្ត្រីមានស្រដៀងគ្នាចំពោះស្រុកស្រែគរ ដោយសារប្រជាជននៅក្នុងភូមិនេះ ភាគច្រើនជាជនជាតិឡាវ ដែលជាលទ្ធផលធ្វើអោយអត្រាអនក្ខរភាពមិនមានការខុសគ្នាខ្លាំងរវាងបុរស និង ស្ត្រី។ ប៉ុន្តែវាខុសគ្នានៅក្នុងឃុំស្រែអង្ក្រង ដែលអនក្ខរជនជាបុរសមានខ្ពស់ជាងស្ត្រី។ ជាមូលដ្ឋាននៅក្នុងប្រទេស កំរិតនៃការអប់រំ និង អត្រាអនក្ខរភាពក្នុងចំណោមស្ត្រីនៅក្នុងប្រទេសទាំងមូល មានអត្រាខ្ពស់ជាងបុរស។ ភាគរយជាមធ្យមនៃអត្រាអនក្ខរភាព នៅក្នុងឃុំទាំងអស់ មានពន្យល់នៅក្នុងរូបភាពទី ៣០។

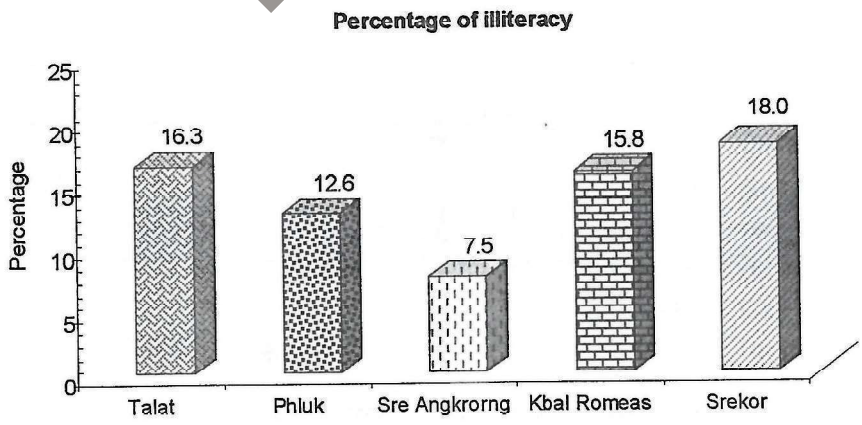

រូបភាពទី ៣០: ភាគរយនៃអនក្ខរជននៅក្នុងតំបន់គំរោង

ទោះបីជាមានសាលាបឋមសិក្សាច្រើននៅក្នុងតំបន់គំរោងក៏ដោយ ចំនួនសិស្សដែលបានបន្តការសិក្សារបស់ពួកគេនៅអនុវិទ្យាល័យ និង ខ្ពស់ជាងនេះ មានចំនួនតិចតួច។ ជាទូទៅ គេបោះបង់ការសិក្សា នៅពេលគេបញ្ចប់ថ្នាក់ទី ១-៥ ឬ នៅបឋមសិក្សា។ ជាលទ្ធផល ភាគរយនៃអនក្ខរជនមានអត្រាខ្ពស់។ រូបភាពទី ៣០ បង្ហាញពីភាគរយមធ្យមនៃអត្រាអនក្ខរជនរបស់បុរស និង ស្ត្រីនៅក្នុងឃុំនិមួយៗ។ នៅឃុំស្រែអង្ក្រង ភាគរយមានតិច ៧.៥ % បើប្រៀបធៀបទៅឃុំដទៃទៀត។ ម្យ៉ាងទៀត ដោយសារឃុំស្ថិតនៅជិតអនុវិទ្យាល័យត្រពាំងក្រហម ក្នុងទីរួមស្រុកកូនមុំ, កន្លែងដែលមានចំងាយប្រហែល ២២ គ.ម ពីឃុំ។ ម្យ៉ាងទៀត វាអាចបង្ហាញថា ឪពុកម្តាយបានអោយតំលៃទៅលើការសិក្សារបស់កូនតាំងពីដំបូង ដើម្បីអាចអោយកូនសិក្សាបន្ថែមបន្ត។ បន្ថែមលើនេះ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់បឋមសិក្សា សិស្សស្រី/ប្រុស អាចបន្តការសិក្សានៅកំរិតអនុវិទ្យាល័យ។ នៅឃុំភ្ជុក ភាគរយជាមធ្យមគឺ ១២.៦% ។ នេះប្រហែលដោយសារឃុំនេះស្ថិតនៅជិតទីរួមខេត្ត កន្លែងដែលមានសាលារៀនច្រើន។ ដូច្នេះសេវាអប់រំអាចបានភាពប្រសើរជាងឃុំដទៃនៅក្នុងតំបន់គំរោង ជាហេតុអត្រាអ្នកចេះអក្សរមានខ្ពស់។ នៅឃុំក្បាលរមាស ភាគរយនៃអនក្ខរភាពគឺ ១៥.៨ % ខ្ពស់ជាងឃុំ ២ ទៀតដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ។ នេះក៏ដោយសារសេវាកម្មសិក្សាថ្នាក់មូលដ្ឋាន មានទាបជាងនៅឃុំ ២ ទៀតនោះ ហើយមូលហេតុដទៃទៀតគឺប្រហែល ដោយសារឪពុកម្តាយ មិនសូវបានយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការសិក្សារបស់កូន និង ភាពក្រីក្រ។ គ្រួសារខ្លះនៅក្នុងឃុំ គឺជាក្រុមជនជាតិភាគតិចដូចជាភ្នង ព្រៅ ត្រឹង ការ៉ែត និង ទំពួន តាមលំដាប់លំដោយ។ នេះអាចចូលរួមធ្វើអោយមានអនក្ខរភាពខ្ពស់នៅក្នុងឃុំផងដែរ។ នៅឃុំតាឡាត់ ភាគរយនៃអនក្ខរភាពក៏មានកំរិតខ្ពស់ដែរគឺ ១៦.៣% ។ នេះ គឺដោយសារឃុំនេះ មានតែបឋមសិក្សា។ ទិដ្ឋភាពចម្បងមួយក្នុងចំណោមនោះ គឺឪពុកម្តាយមិនបានផ្តល់តំលៃ និងខ្វល់ខ្វាយពីការសិក្សារបស់កូន។ ការបង្រៀនមិនទៀងទាត់ និង កង្វះគ្រូក៏ជាឫសគល់សំខាន់នៃអត្រាអនក្ខរភាពខ្ពស់ផងដែរ។ នៅឃុំស្រែគរភាគរយនៃអនក្ខរភាពគឺ ១៨% ខ្ពស់ជាងឃុំដទៃនៅក្នុងតំបន់គំរោង។ នេះគឺដោយសារ គ្រួសារស្ទើរតែទាំងអស់ជាជនជាតិឡាវ ហើយពួកគេមិនចូលចិត្តរៀនភាសាខ្មែរ។ ម្យ៉ាងទៀត កំរិតនៃការសិក្សារបស់អ្នកផ្តល់ចំលើយ គឺដូចមានបញ្ជាក់នៅក្នុងរូបភាពទី ៣១ ។

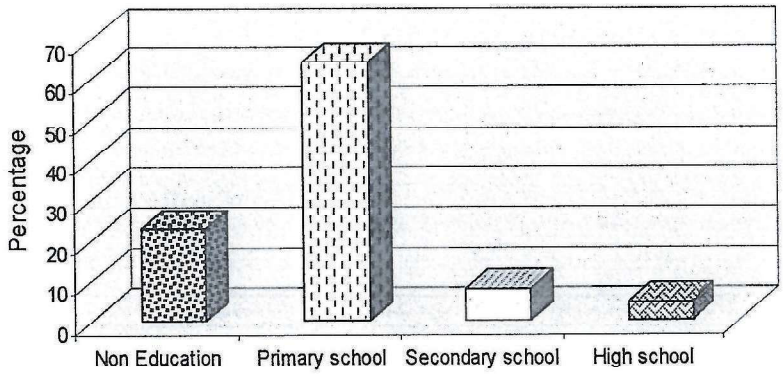

រូបភាពទី ៣១: ភាគរយនៃកំរិតសិក្សារបស់អ្នកផ្តល់ចំលើយ

រូបភាពទី ៣១ បង្ហញថាអ្នកផ្តល់ចំលើយតិចតួច ដែលភាគច្រើនជាមេគ្រួសារ សិក្សាត្រឹមតែអនុវិទ្យាល័យ ឬ ខ្ពស់ជាងនេះ។ ប៉ុន្តែភាគរយនៃកំរិតសិក្សារបស់គេ មានខ្ពស់ត្រឹមបឋមសិក្សា។ ទោះបីជាដូច្នេះក៏ដោយ អ្នកផ្តល់ចំលើយភាគច្រើនធ្លាប់សិក្សាត្រឹមថ្នាក់ទី ១-២ ។ នេះបង្ហាញថា ទោះបីជាគេធ្លាប់សិក្សានៅកំរិតនោះក៏ដោយ ក៏ពួកគេអិនអាចអាន ឬ សរសេរបានល្អដែរ ។ ដូច្នេះ គឺវាស្មើទៅនឹងអ្នកផ្តល់ចំលើយមិនបានសិក្សាដូច្នេះដែរ ។

កំរិតអនក្ខរភាពខ្ពស់ អាចត្រូវបានពន្យល់ដោយមូលហេតុច្រើនយ៉ាង ។ មូលហេតុសំខាន់បំផុតមួយក្នុងចំណោមនោះគឺប្រពៃណី ។ គេអាចសន្ន្ឋិដ្ឋានបានថា ករណីភាគច្រើនគឺឪពុកម្តាយមិនផ្តល់តំលៃ និង/ឬ ខ្វាយខ្វល់អំពីការសិក្សារបស់កូនទេ ហើយមូលហេតុដទៃទៀតមានដូចជាភាពក្រីក្រ ការបង្ក្រៀនមិនទៀងទាត់ ដោយសារខ្វះគ្រូ និងផ្លូវឆ្ងាយទៅកាន់អនុវិទ្យាល័យ និង វិទ្យាល័យ ។ ភាពក្រីក្រ ត្រូវបានចាត់ទុកជាមូលហេតុឬសគល់មួយ ។ នេះ គឺដោយសារក្មេង១ទាំងនោះ តែងតែជាប់រវល់ជាមួយកិច្ចការខ្លះ១ ទោះបីជាគេកំពុងសិក្សាក៏ដោយ គឺដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ការងារគ្រួសារ និង/ឬ ដើម្បីរកកំរៃក្រៅដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ ។ ដូច្នេះ វាបានចូលរួមយ៉ាងគួរអោយកត់សំគាល់ទៅដល់កំរិតអប់រំទាបនៅក្នុងតំបន់គំរោង ។

៤.៤.៤ លក្ខខណ្ឌសង្គមសេដ្ឋកិច្ច

មុននឹងស្វែងយល់អំពីលក្ខខណ្ឌសេដ្ឋកិច្ចសង្គម ជាចាំបាច់ណាស់ដែលត្រូវស្គាល់អំពីការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតជាមុនសិន ។ ការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត ត្រូវបានគេអោយនិយមន័យថា ជាការចូលរួមនៃសមត្ថភាព ទ្រព្យសម្បត្តិ រួមបញ្ចូលទាំងសំភារៈ និង ធនធានសង្គម និងសកម្មភាព ដែលត្រូវការសំរាប់ជាមធ្យោបាយសំរាប់រស់នៅ (DFID, ១៩៩៩) ។ ការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត មួយអាចស្ថិតស្ថេរទៅបាននៅពេលណាវាអាចយកឈ្នះ និង ងើបចេញពីភាពស្ទុគស្ទាញ និង ភាពតក់ស្លុតទាំងឡាយ ហើយអាចរក្សាឬជំរុញសមត្ថភាពរបស់វា និង ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់វា ទាំងបច្ចុប្បន្ន និង ទៅអនាគត់ ដោយមិនធ្វើអោយអន្តរាយដល់ធនធានធម្មជាតិ (DFID,១៩៩៩) ។ នានាភាពនៃជីវភាពត្រូវបានចាត់ទុកជាផ្លូវមួយ ដែលបុគ្គលនិមួយ១ និង គ្រួសារផ្ទាស់ប្តូរនូវមធ្យោបាយរបស់គេក្នុងការរកចំណូល និង ការរស់នៅ (IMM, CFDO និង CBNRM LI. ២០០៥) ។

នៅប្រទេសកម្ពុជា នានាភាពនៃជីវភាព គឺជាផ្នែកសំខាន់បំផុត និង ជាចំណែកមួយនៃជីវិតនៅក្នុងតំបន់ជនបទ ។ វាមិនគ្រាន់តែផ្តល់ការរកកំរៃដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ចំណូលចម្បងរបស់គ្រួសារដែលជាញឹកញាប់មិនគ្រប់គ្រាន់ប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែក៏បានកាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់ដែលកើតឡើងពីការពឹងពាក់ទៅលើតែប្រភពសន្សំតែមួយគត់ (Ellis ២000) ។ ប្រជាជននៅក្នុងតំបន់គំរោងខ្សែទឹកលើ និង ក្រោមនៃតំបន់គំរោង ទោះជាយ៉ាងណាក៏គ្មានភាពខុសគ្នាពីតំបន់ជនបទដទៃទៀតនៅក្នុងប្រទេសឡើយ ។ មានន័យថា ជាប្រពៃណី ពួកគេបានផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងកសិកម្ម អាស្រ័យទៅតាមសកម្មភាពមួយចំនួនដើម្បីធានាពីសុវត្ថិភាពស្បៀង និង ចំណូល ដែលមានដូចជាស្រូវ ដំណាំចំការដទៃទៀត សួនក្បែរផ្ទះ និង ផលិតកម្មបសុសត្ត ការនេសាទ ការប្រមូលផលិតផលព្រៃឈើ ប្រាក់កំរៃពលកម្ម និង អ្នកជំនួញខ្នាតតូច និងដទៃទៀត ។ តារាងទី ៤0 បង្ហាញថាមុខរបរចម្បងនៅក្នុងតំបន់គំរោងគឺ ៨៨ ភាគរយ ជាកសិករ ហើយផ្សេងទៀត

Draft

រួមបញ្ចូលទាំង អ្នករាជការ កម្មករជាដើម ។ មុខរបរបន្ទាប់បន្សំ គឺភាគច្រើនជាអ្នកនេសាទ ។

តារាងទី ៤០: មុខរបរចម្បងរបស់ប្រជាជន និង ចំណូលប្រចាំខែ

មុខរបរចម្បង	ភាគរយ	ចំណូលប្រចាំខែ	
	%	*រៀល*	*ដុល្លា*
កម្មករនៅតាមក្រុមហ៊ុន/រោងចក្រឯកជន	០,៥	*១៣៥៨០០*	*៣៣,៩៥*
អ្នករាជការ	១១,០	*៨៤១០០*	*២១,០៣*
ម្ចាស់បាងតូច	០,៥	*១៣១២០០*	*៣២,៨១*
កសិករ	៨៨,០	*១៣៣៩០០*	*៣៣,៤៨*
សរុប	**១០០**		

អត្រាប្តូរប្រាក់នៅខែមិថុនា ២០០៨, US$ ១= ៤០០០ រៀល

តារាងទី ៤១: មុខរបរបន្ទាប់បន្សំរបស់ប្រជាជន

មុខរបរបន្ទាប់បន្សំ	ភាគរយ	ចំណូលប្រចាំខែ	
	%	*រៀល*	*ដុល្លា*
អ្នកជំនួញខ្នាតតូច/ជំនួញ	១៦,៣	*១៩៣០០០*	*៤៨,២៥*
អ្នកនេសាទ	៤១,៩	*១៥០៨០០*	*៣៧,៧០*
អ្នករត់ម៉ូតូឌុប សេវាកម្មដឹកជញ្ជូន	៥,២	*៨៣៣០០*	*២០,៨៣*
អនុផលព្រៃឈើ ការកាប់ឈើ	១៣,៦	*២៩០៥០០*	*៧២,៦៣*
ផ្សេងៗ	២៣,០	*៨៧៥០០*	*២,៨៨*
សរុប	**១០០**		

អត្រាប្តូរប្រាក់នៅខែមិថុនា ២០០៨, US$ ១= ៤០០០ រៀល

Draft

ក្រៅពីធ្វើការដាំដុះយ៉ាងទ្រឹងទាត់នូវដំណាំស្រូវ និង ដំណាំផ្សេងៗ និង ការចិញ្ចឹមសត្ត អ្នកភូមិពឹងផ្អែកលើ (i) ប្រាក់ខែ ឬ ប្រាក់ឈ្នួលពីការងាររដ្ឋាភិបាល/ក្រៅរដ្ឋាភិបាល (ii) ការនេសាទ (iii) ការងារប្រើកំលាំង (iv) ចំណូលពីលក់សត្វចិញ្ចឹម (v) ចំណូលពីការលក់ស្រូវ និង/ឬ គ្រាប់ធញ្ញជាតិ (vi) អនុផលព្រៃឈើដូចជាការប្រមូលជ័រ និង ធនធានព្រៃឈើផ្សេងៗ (NTFP) (vii) អ្នកផ្តល់សេវាដឹកជញ្ជូន ដោយទូក គោយន្ត និង ក្នុងករណីខ្លះដោយរថយន្ត និង (viii) ចំណូលបន្ថែមពីមធ្យោបាយដទៃទៀតដូចជា ជួលទ្រព្យសម្បត្តិអោយគេជាដើម ។ ចំណូលសរុបសំរាប់កំឡុងពេលពេញមួយឆ្នាំ ត្រូវបានគណនាពីប្រភពនិមួយៗដូចមានអោយនិយមន័យនៅខាងលើ ហើយបូកបញ្ចូលគ្នា ។ អ្នកផ្តល់សម្ភាសន៍ ត្រូវបានសួរដើម្បីរំលឹកពីចំណូលរបស់ពួកគេពីប្រភពដែលអាចមានក្នុងកំឡុងពេល ១២ ខែកន្លងទៅជាមួយនឹងចំណុចយោង ដែលបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ចាប់ពី ខែមករា ដល់ខែធ្នូ ២០០៧ ។